

Opgave omklappen sociaal domein Leidse regio

Analyse onderdeel jeugdhulp

November '20

Z/20/048022/212889

Inleiding

In mei 2020 is de startnotitie omklappen sociaal domein naar de Leidse regio door de raad Voorschoten vastgesteld. Met dit besluit is ook vastgesteld dat het scenario *gedifferentieerd samenwerken*, van het rapport onderzoek verlegging koers sociaal domein naar de Leidse regio van Radar uit 2019, op dit moment het meest haalbaar is. Dit scenario wordt daarom verder uitgewerkt.

In dit stuk is een eerste analyse gemaakt van een overgang van de gemeente Voorschoten op het onderdeel jeugdhulp van de huidige samenwerkingsconstructie voor wat betreft de inkoop met de gemeenten van het jeugdhulpregio Haaglanden naar die met de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland/beoogde Leidse regio. Zoals aangegeven, gebeurt dit volgens het scenario *gedifferentieerd samenwerken*. Dit houdt in dat, op basis van een weging van kwaliteit en kosten, keuzes voor samenwerking worden gemaakt. Hierbij is er van uitgegaan dat taken worden overgebracht mits, ofwel, dat kwaliteit minimaal vergelijkbaar wordt gerealiseerd en tegen acceptabele kosten. In dit rapport wordt, op basis van een inventarisatie op drie onderdelen beleid(sregie) en governance, kwaliteit en dienstverlening/bedrijfsvoering, en weging van criteria van het college die ook in het rapport Radar zijn vastgelegd, een analyse weergegeven.

De inhoud van deze analyse is als volgt:

1. Scan samenwerkingsverbanden jeugdhulp
2. Inventarisatie onderdelen en weging criteria voor het onderdeel jeugdhulp
3. Voorlopig financieel overzicht analyse overstap onderdeel jeugdhulp
4. Weging onderdelen beleid jeugdhulp.

1. Scan samenwerkingsverbanden jeugdhulp

In de jeugdhulpregio Haaglanden worden specialistische jeugdhulp, jeugdhulpplus, jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk ingekocht door alle gemeenten. Iedere gemeente in deze regio, ook de gemeente Voorschoten, bepaalt zelf het dienstverleningsmodel, ofwel de inrichting van de lokale gemeentelijke toegang en welke voorzieningen jeugdhulp lokaal beschikbaar worden gesteld en doet de inkoop daarvan individueel.

In de regio Holland Rijnland/Leidse regio worden specialistische jeugdhulp (behalve dan voor Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem), jeugdhulpplus, jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk ingekocht. Er was sprake van een regionaal dienstverleningsmodel, een regionale inrichting van de lokale gemeentelijke toegang en lokaal beschikbare voorzieningen jeugdhulp, dat gezamenlijk werd ingekocht, maar dat gaat per medio 2021 sub regionaal. De gemeenten van de Leidse regio kopen dan de toegang jeugd en lokale ambulante jeugdhulp sub regionaal in.

In bijlage 1 een overzicht gegeven van het zorglandschap jeugdhulp. In bijlage 2 worden weergaves gegeven van de situatie jeugdhulpregio Haaglanden/Voorschoten en de situatie jeugdhulpregio Holland Rijnland/Leidse regio, inclusief de verschillende inrichting van de toegang.

Scan huidige situatie Voorschoten jeugdhulp regio Haaglanden:

De huidige situatie in de samenwerking met de jeugdhulpregio Haaglanden is dat het jeugdhulp beleid en de middelen bij de gemeente Voorschoten zijn gebleven. Het college en/of de raad Voorschoten stellen beleid jeugdhulp vast. De gemeente Voorschoten betaalt regionaal gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en Gecertificeerde Instellingen direct uit voor de gerealiseerde specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering aan jeugdigen uit Voorschoten, op basis van gegevens die zij van Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden krijgt aangeleverd.

In de jeugdhulpregio Haaglanden is afgesproken dat de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk worden ingekocht en dat beleid wordt afgestemd. Daarnaast is afgesproken dat iedere gemeente zelf haar dienstverleningsmodel bepaalt, ofwel zelf haar lokale gemeentelijke toegang inricht en daarnaast zelf bepaalt welke voorzieningen lokaal worden ingekocht en aangeboden. Een lokale gemeentelijke toegang jeugdhulp bevat: een deskundige toeleiding naar; advisering over; eventueel bepaling van, en het inzetten van een aangewezen voorziening. Belangrijk is vooral het onderscheid tussen algemene/vrij toegankelijke voorzieningen (lokaal ingekochte jeugdhulp) en individuele/niet-vrij toegankelijke voorzieningen (regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering).

Lokaal dienstverleningsmodel (inrichting gemeentelijke toegang en lokaal zorgaanbod)

De gemeente Voorschoten heeft er voor gekozen om de toegang jeugdhulp en Wmo (dus 0-100) per 1 januari 2020 te beleggen via de brede welzijnsorganisatie Voorschoten Voor Elkaar. Er wordt voor jeugd daarbij samengewerkt met de jeugdconsulenten, die vooralsnog in dienst zijn van de Werkorganisatie Duivenvoorde, die zijn gemandateerd om verwijzingen naar de individuele/niet-vrij toegankelijke jeugdhulp af te geven¹ (zij indiceren, maar verlenen zelf geen hulp).

¹ Er zijn meerdere wettelijke verwijzers naar jeugdhulp; naast jeugdconsulenten kunnen ook huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en Gecertificeerde Instellingen (artikel 2.6 lid 1 sub g Jeugdwet) rechtstreeks verwijzen naar specialistische jeugdhulp die een gemeente heeft ingekocht.

Regievoering ligt in principe bij het gezin zelf, alleen in noodzakelijke gevallen wordt in overleg bepaald welke professional de regievoering doet. Procesregievoering bij gezinnen met complexe problematiek, ofwel op meerdere onderdelen sociaal domein, is belegd bij het ACT team. Dat wordt door Voorschoten ingekocht bij jeugdhulpaanbieder Jeugdformaat.

Daarnaast koopt de gemeente Voorschoten lokaal, via jeugdhulpaanbieder Cardea, intensieve ambulante gezinsbegeleiding (jeugd en opvoedhulp) in². Deze jeugdhulp is lokaal semi-vrij toegankelijk; in overleg tussen medewerkers van Voorschoten Voor Elkaar, Cardea, de jeugdconsulenten en een gedragswetenschapper, wordt de zorgbehoefte bepaald en besloten welke jeugdigen/gezinnen voor deze jeugdhulp in aanmerking komen.

Er loopt gedurende de periode 2019-2020 een pilot met Voorschoten Voor Elkaar om jeugd ggz expertise in te zetten bij de toegang en de zorgbehoeftebepaling hiermee (verder) te optimaliseren. Over een structurele inbedding moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Op dit moment wordt ook een pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin Voorschoten uitgevoerd, in samenwerking met jeugd-ggz aanbieder GGZ Rivierduinen en de Voorschotense huisartsen. Dit wordt door Voorschoten ingekocht bij GGZ Rivierduinen. Over een structurele inbedding moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Daarnaast is via de samenwerking tussen Voorschoten Elkaar en de Jeugdgezondheidszorg (georganiseerd via de GGD Hollands Midden) lokaal een breed scala aan algemene/vrij toegankelijke voorzieningen beschikbaar.

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

Alle individuele/niet-vrij toegankelijke specialistische jeugdhulp, jeugdhulpplus, jeugdbescherming, jeugdreclassering (inclusief crisisinterventieteam jeugd), worden met de gemeenten van jeugdhulpregio Haaglanden gezamenlijk ingekocht. De jeugdhulpregio Haaglanden bestaat uit de tien gemeenten; Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Voor wat betreft deze inkoop en afstemming van het beleid jeugdhulp wordt samengewerkt via een netwerkorganisatie met de betrokken gemeenten. Deze samenwerking wordt bestuurlijk aangestuurd door het bestuurlijk overleg jeugd Haaglanden en ambtelijk aangestuurd door het directeuren overleg jeugdhulp Haaglanden. Er zijn meerdere regionale programma's, waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan inkoop, transformatie en kostenbeheersing.

Alleen de (technische) inkoop (contracteren en contractmanagement), administratie (declaratie en facturatie), informatievoorziening en controle en verantwoording van de regionaal ingekochte jeugdhulp hebben deze gemeenten ondergebracht in een bedrijfsvoering organisatie, de Gemeenschappelijke regeling Serviceorganisatie Jeugdhulp Haaglanden³. Per 1 januari 2020 is deze regeling voor onbepaalde tijd aangegaan door de betrokken gemeenten.

² Tot en met het eerste kwartaal 2019 kocht de gemeente Voorschoten lokaal via Curium ook nog jeugd ggz in, die ook semi-vrij toegankelijk was. In onderling overleg, heeft Curium zich teruggetrokken, omdat de personele bezetting te kwetsbaar was. In aanloop naar de start van Voorschoten Voor Elkaar is besloten hier een alternatief voor te realiseren. Er loopt gedurende de periode 2019-2020 een pilot met Voorschoten Voor Elkaar om jeugd ggz expertise in te zetten bij de toegang en de zorgbehoeftebepaling hiermee (verder) te versterken.

³ Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden handelt ook de administratie en informatievoorziening af van de (hoog) specialistische jeugdhulp die door de Vereniging Nederlandse Gemeenten landelijk wordt ingekocht (ook wel LTA).

Het vervoer jeugdhulp voormalig AWBZ zorg is in het kader van zorg continuïteit voor 2020 nog regionaal gecontracteerd. Per 2021 moet dit lokaal worden ingekocht. Het overig vervoer jeugdhulp (zittend ziekenvervoer jeugd-ggz en vervoer onderwijszorgcombinatie) wordt al lokaal ingekocht. De gemeente Voorschoten laat dit nu nog doen door de Werkorganisatie Duivenvoorde en heeft daarvoor een lokaal contract met een vervoersaanbieder tot medio 2021.

Gerelateerde functies

De toeleiding naar jeugdbeschermingsmaatregelen organiseert de gemeente Voorschoten via de werkwijze Jeugdbeschermingstafel H5. De gemeente Voorschoten werkt hierbij samen met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Wassenaar en Zoetermeer.

Het Advies en Meldpunt Huiselijke Geweld en Kindermishandeling organiseert de gemeente Voorschoten via Veilig Thuis Hollands Midden, samen met de andere gemeenten van Holland Rijnland en bekostigt dit samen. Hierin zijn geen wijzigingen gewenst.

Integrale Vroeghulp is bedoeld voor kinderen van 0 tot 7 jaar en hun ouders/verzorgers en gericht op het (vroeg)tijdig onderkennen van ontwikkelingsproblemen en -stoornissen.

Het multidisciplinaire team wordt bovenregionaal ingekocht. De gemeente Voorschoten nu samen met de regio Delft en Zoetermeer. Dat zijn de gemeenten: Delft, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden Delfland, Rijswijk, Vlaardingen, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. De samenwerkingspartners zijn Mee Zuid Holland Noord, GGZ Delfland, Basalt, Kentalis, Delft Support, Lange Land, Ispe de Bruggen en de Jeugdgezondheidszorg Zuid Holland West.

De kosten voor de coördinatie, het casemanagement en het ontwikkelingsonderzoek worden met de afzonderlijke gemeenten lokaal afgesproken en is door de gemeenten bij MEE Zuid-Holland Noord belegd. Nu de functies en de middelen van MEE naar Voorschoten Voor Elkaar zijn gegaan, moet Voorschoten Voor Elkaar dit organiseren.

Organisatorisch:

Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie Duivenvoorde:

- Uitvoering PIOFAH taken (betaald door Voorschoten en Wassenaar)

Scan situatie Holland Rijnland/beoogde Leidse regio jeugdhulp:

De huidige situatie in de jeugdhulpregio Holland Rijnland is dat het jeugdhulp beleid bij de gemeenten is gebleven. De betrokken colleges en raden stellen beleid jeugdhulp vast. De middelen voor jeugdhulp worden door de betrokken gemeenten in tranches uitbetaald aan het regionale samenwerkingsorgaan de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap (TWO), onderdeel van het samenwerkingsverband GR Holland Rijnland, dat de jeugdhulpaanbieders direct betaalt voor de gerealiseerde jeugdhulp aan jeugdigen uit de regio⁴.

De jeugdhulpregio Holland Rijnland bestaat uit de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braasem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Teylingen, Oegstgeest en Zoeterwoude.

In de jeugdhulpregio Holland Rijnland is afgesproken dat jeugdhulp (behalve voor Alphen aan den Rijn en Kaag en Braasem), jeugdhulpplus, jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk worden ingekocht en dat beleid hiervan wordt afgestemd. Daarnaast wordt per 2021 door de gemeenten zelf besloten hoe het

⁴ Dit vanwege de vereveningsafspraken om pieken en dalen in uitgaven van het jeugdhulpbudget op te vangen per 2021 over een éénjaarsperiode (was tot en met 2020 nog een driejaarsperiode).

dienstverleningsmodel wordt ingericht, ofwel hoe de lokale gemeentelijke toegang en lokale jeugdhulpvoorzieningen worden georganiseerd.

Sub regionaal dienstverleningsmodel Leidse regio (inrichting gemeentelijke toegang jeugd en lokaal zorgaanbod)

De gemeenten van de Leidse regio (i.c. Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude) hebben besloten de gemeentelijke toegang jeugd en lokaal beschikbare ambulante jeugdhulp per medio 2021 sub regionaal in te gaan kopen. De constructie heet Jeugd en Gezinsteam, waarin verschillende jeugdhulpaanbieders (nu nog Cardea, Curium, GGZ Rivierduinen, Kwadraad en Ipse de Bruggen) worden ingezet via de constructie van een coöperatie (per medio 2021 moet de constructie nog duidelijk worden naar aanleiding van de uitkomst van de aanbesteding). Deze Jeugd en Gezinsteam geven consultatie en advies over benodigde jeugdhulp, kunnen zelf ambulante jeugdhulp geven en voeren de regie. Waar gewenst wordt specialistische jeugdhulp ingezet, want de teamleden zijn bevoegd om te indiceren (geen scheiding tussen zorg en indiceren) en waar nodig via een persoonsgebonden budget.

Per medio 2021 wordt de gemeentelijke toegang jeugd Leidse regio (Jeugd en Gezinsteam Leidse regio) langs de drie rode draden 'kind en gezin centraal', 'normaliseren' en 'hulp dichtbij, vroegsignalering en preventie' georganiseerd. De Leidse regio kiest ervoor om, bovenop de huidige financiële kaders, voor de Jeugd en Gezinsteam Leidse regio te investeren op de thema's regie, triage en de praktijkondersteuner jeugd. Met de investering op deze drie thema's maakt de Leidse regio de beweging naar voren en probeert daarmee sneller passende hulp te bieden en de steeds stijgende vraag naar jeugdhulp op te vangen. In de Jeugd en Gezinsteam Leidse regio worden verschillende functies gecombineerd; zij geven consultatie en advies, kunnen zelf jeugdhulp geven, voeren de regie en kunnen verwijzen naar specialistische jeugdhulp (via Zorg in Natura of een persoonsgebonden budget). De keuzes in de toegang Jeugd en Gezinsteam Leidse regio hebben invloed op de inrichting van de jeugdhulp en andersom.

- Vanaf 1 januari 2021 voert een professional van het Jeugd en Gezinsteam Leidse regio bij complexe of meervoudige problematiek de regie in een gezin, ongeacht wie heeft verwezen naar jeugdhulp.
- Door te investeren op de triage realiseren zij in steeds meer gevallen *first time right*. De juiste expertise en brede blik op verschillende terreinen in de gemeentelijke toegang zorgt voor een goede inschatting welke vervolgstappen het meest passend zijn. Jeugdigen en gezinnen komen hierdoor sneller op de juiste plek terecht.
- De praktijkondersteuner jeugd versterkt de samenwerking met de huisarts. Zij realiseren hiermee minder verwijzingen naar de jeugdhulp vanuit de huisarts en bieden laagdrempelige alternatieven dichtbij de huisarts, de jeugdige en het gezin.

Via een aanbesteding wordt bepaald welke partij(en) dit gaat(n) uitvoeren en in welke eenduidige constructie en juridische vorm. De gemeenten gaan uit van sub regionaal strategisch partnerschap met aandacht voor gezamenlijke sturing op de te behalen maatschappelijke resultaten.

De overige gemeenten in Holland Rijnland maken eigen/andere keuzes voor wat betreft de inrichting van de toegang jeugd en eventuele inzet van lokaal beschikbare ambulante jeugdhulp. De gemeenten van de Bollenstreek gaan bijvoorbeeld per 2021 werken met een integrale toegang 0-100 en de gemeente Katwijk gaat werken met een integraal wijkteam 0-100.

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

De gemeenten Hillegom, Teylingen, Lisse, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, en Zoeterwoude werken nog wel samen voor de overige

specialistische jeugdhulp (overige ambulante jeugdhulp, behandeling met verblijf, wonen, dagbesteding en dagbehandeling) jeugdbescherming, jeugdreclassering en crisis.

Voor wat betreft de inkoop en afstemming van het regionale beleid jeugdhulp wordt samengewerkt via een netwerkorganisatie van de betrokken gemeenten. Er zijn verschillende onderwerpen als inkoop, transformatie en kostenbeheersing waaraan gezamenlijk wordt gewerkt. Per sub regio, ook die van de Leidse regio, wordt sinds enige tijd gewerkt met een programmteam inkoop. Hierin wordt het beleid van de gezamenlijke ingekochte jeugdhulp afgestemd. De samenwerking wordt bestuurlijk aangestuurd door het PHO jeugd en maatschappij van Holland Rijnland en voor de Leidse regio ambtelijk aangestuurd door het regionaal managers overleg sociaal domein Leidse regio.

Er is een Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap (TWO) ⁵opgericht die de inkoop, administratie, betalingen en informatievoorziening uitvoert voor de gezamenlijk ingekochte specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering voor de betrokken gemeenten. Besloten is deze TWO in ieder geval tot en met 2025 in stand te houden. Deze is juridisch aan de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland bevestigd, maar is geen overgedragen taak. De colleges hebben de portefeuillehouders jeugd gemandateerd om het DB Holland Rijnland bindend advies te geven over de betreffende onderwerpen. Deze samenwerkingsconstructie wordt nog overwogen de komende periode, gezien de wens van de betrokken gemeenten tot meer sub regionale afstemming van beleid.

Het vervoer jeugdhulp onderdeel voormalig AWBZ zorg is regionaal gecontracteerd in de regio Holland Rijnland voor de gemeenten van de Duin en Bollenstreek en de gemeenten van de Leidse regio. Deze gemeenten hebben sub regionaal leerlingenvervoer aanbesteed, waarbij ruimte is gemaakt voor vervoer jeugdhulp onderdelen zittend ziekenvervoer jeugd-ggz en onderwijs-zorgarrangementen.

Gerelateerde functies

De toeleiding naar jeugdbeschermingsmaatregelen organiseren de gemeenten van Holland Rijnland/Leidse regio via de werkwijze Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland.

Het werkgebied Integrale vroeghulp Holland Rijnland is de gemeente Hillegom, gemeente Katwijk, gemeente Leiden, gemeente Leiderdorp, gemeente Lisse, gemeente Nieuwkoop, gemeente Noordwijk, gemeente Noordwijkerhout, gemeente Oegstgeest, gemeente Teylingen en gemeente Zoeterwoude. Het multidisciplinaire team wordt gezamenlijk ingekocht. Voor wat betreft dit multidisciplinaire team zijn de samenwerkingspartners zijn MEE ZHN, de JGZ Hollands Midden, Gemiva SVG Groep, s' Heeren Loo, Ipse de Bruggen en Basalt.

De kosten voor de coördinatie, het casemanagement en het ontwikkelingsonderzoek worden met de afzonderlijke gemeenten lokaal afgesproken en is door de gemeenten bij MEE Zuid-Holland Noord belegd.

Vergelijking scan samenwerkingsverbanden

Kort samengevat, wordt geconcludeerd dat alle taken die in de huidige constructie zijn ondergebracht via de jeugdhulpregio Haaglanden, ook via de constructie Holland Rijnland/Leidse regio kunnen worden ondergebracht. Advies en aandachtspunten zijn wel dat bij een verdere uitwerking van een overstap voor wat betreft de inkoop:

⁵ De TWO handelt ook de administratie en informatievoorziening af van de (hoog) specialistische jeugdhulp die door de VNG landelijk wordt ingekocht (ook wel LTA).

- een integrale overstap voor alle drie soorten contracten: specialistische jeugdhulp, jeugdhulp Plus en jeugdbescherming, jeugdreclassering (inclusief crisisdienst) naar de jeugdhulpregio Holland Rijnland voor de inkoop en afstemming beleid jeugdbescherming en jeugdreclassering en naar de Leidse regio voor het beleid specialistische jeugdhulp te maken, gezien de voorgenomen wettelijke verplichting tot regionale samenwerking jeugdhulp⁶ en een noodzakelijke afgestemde samenwerking met jeugdhulpaanbieders;
- Een aansluiting bij het model toegang jeugd Leidse regio is (nu nog) niet mogelijk:
 - o Aansluiting bij het model toegang jeugd/ambulante jeugdhulp Leidse regio is nu nog niet mogelijk. Omdat sprake is van een overheidsopdracht en Voorschoten niet is genoemd, kan er niet worden aangehaakt. Er wordt een contract voor vijf jaar afgesloten, met de mogelijkheid om twee keer twee jaar te verlengen. De termijn voor aanhaking op dit onderdeel is daarom 2026 op zijn vroegst en uiterlijk 2030.
 - o Het model lokale toegang jeugd/ambulante jeugdhulp Leidse regio is exclusief gericht op jeugd (toegang 18+ wordt per gemeente georganiseerd) en sluit niet aan bij het huidige model toegang jeugd en Wmo (0-100) van de gemeente Voorschoten (nu belegd via de samenwerking met Voorschoten Voor Elkaar). Eventuele aansluiting is organisatorisch ingrijpend, ook omdat functies (o.a. triage, zorg verlenen, regie voeren en indiceren (nu exclusief belegd bij jeugdconsulenten in dienst van de Werkorganisatie straks gemeente Voorschoten) nu nog anders zijn ingericht en georganiseerd. Gezien de reorganisatie en de opheffing van de Werkorganisatie Duivenvoorde moet Voorschoten heroverwegen of de toegang wordt gehouden zoals nu, of deze anders wordt ingericht samen met Voorschoten Voor Elkaar of op termijn wordt overgegaan naar het model toegang jeugd Leidse regio/Jeugd en Gezinsteam;
 - o Op de drie inhoudelijke ontwikkelingen gemeentelijke toegang/ lokale ambulante jeugdhulp (verbetering triage, regie en inzet praktijkondersteuner) zet de gemeente Voorschoten ook in, ofwel de lokale sturingsmaatregelen jeugd en lokale maatregelen gericht op stroomlijning van de kostenontwikkeling jeugd, zijn vrijwel hetzelfde. De gemeente Voorschoten zet sterk in op de lokale aanpak van kostenontwikkeling jeugd via uitvoering van de maatregelen van het lokaal actieplan jeugd 2019-2021. De maatregelen zetten in op stimuleren van de thema's: preventie (o.a. invoering Voorschoten Voor Elkaar en het daar beleggen van de toegang), kwalitatieve en kostenbewuste toegang (o.a. investeren in jeugdconsulenten en pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin samen met de huisartsen uit Voorschoten), integrale zorg en ondersteuning (o.a. versterken expertise veiligheid in lokale team en samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen) en begrenzing van jeugdhulp.
- Een adequate borging van gerelateerde functies jeugdhulp als de organisatie (nog) via samenwerking met Haaglandse gemeenten is geregeld, als bijvoorbeeld:
 - o De werkwijze Jeugdbeschermingstafel H5 (overgaan naar de Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland regio);
 - o Integrale Vroeghulp werkgebied Zoetermeer en Delft (overgaan naar Integrale Vroeghulp via werkgebied Holland Rijnland regio) en
 - o Jeugdhulpvervoer (aansluiten bij regionale inkoop Holland Rijnland voor de betreffende onderdelen, overige onderdelen lokaal blijven inkopen, in afwachting van een nieuwe aanbesteding leerlingen- en jeugdhulpvervoer door de gemeente Voorschoten).

⁶ Dit via de beoogde wijziging van de Jeugdwet via het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen.

2. Inventarisatie onderdelen en weging criteria voor het onderdeel jeugdhulp

De raad heeft in mei 2020 de startnotitie omklappen sociaal domein naar de Leidse regio vastgesteld. Met dit besluit heeft de raad ook vastgesteld dat het scenario *gedifferentieerd samenwerken* van het Radar-rapport onderzoek verlegging koers sociaal domein naar de Leidse regio, op dit moment het meest haalbaar is en daarom wordt uitgewerkt. In dit scenario worden per beleidsonderdeel van het sociaal domein op basis van een weging van kwaliteit en prijs keuzes voor samenwerking gemaakt. Dit gebeurt op de onderdelen:

- Beleidsregie en governance
- Kwaliteit toegang, ondersteuning en toegankelijkheid en
- Dienstverlening en bedrijfsvoering.

Per onderdeel worden voor weging door het college vastgestelde criteria gebruikt. Tot slot wordt ingegaan om het onderdeel participatie volgens het Radar rapport. Dit rapport gaat in op het onderdeel jeugdhulp.

Beleid(sregie) en governance

Beleid(sregie)

De samenwerking tussen de gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland wordt de laatste periode gekenmerkt door een ontwikkeling in de verhouding regionaal en sub regionaal. Bij de voorbereiding van de decentralisatie jeugdhulp in 2015 is een gezamenlijk regionaal beleidsplan 'Hart voor jeugd' ontwikkeld en vastgesteld door alle betrokken gemeenten (colleges en raden). Op hoofdlijnen hebben de gemeenten gekozen voor een gezamenlijke inkoop van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en afstemming van beleid en ook een gezamenlijke inrichting van de gemeentelijke toegang jeugd en het lokaal beschikbaar stellen van ambulante jeugdhulp, via inrichting van de Jeugd en Gezinsteams via de juridische constructie van een coöperatie (behalve dan de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braasem).

Na verloop van tijd is bij verschillende gemeenten uit deze regio, ook bij de gemeenten van de Leidse regio, de behoefte ontstaan om meer sub regionaal te gaan sturen en beleid meer sub regionaal te ontwikkelen en af te stemmen.

De vaststelling van beleid gebeurt (nog steeds) door de individuele colleges en de raden van de Leidse regio en richt zich, naast de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering ook op de toegang jeugd en de lokale inzet van ambulante jeugdhulpverlening en verbindingen met lokale partners als onderwijs en huisartsen. De afgelopen tijd zijn daarom de notities 'koersdocument doorontwikkeling jeugdhulp Leidse regio' (2018), de visie 'samen sterk voor de toekomst van de jeugdhulp' (2019), de opdracht aan de gemeentelijke toegang van 2021 (2019) en het programmaplan zorgaanbod jeugdhulp Leidse regio vanaf 2021 (2020) vastgesteld. De toegang jeugd en de lokale inzet van ambulante jeugdhulp worden met ingang van medio 2021 sub regionaal aanbesteed in de Leidse regio. De overige vormen van jeugdhulp worden nog regionaal ingekocht samen met de gemeenten van de Duin en Bollenstreek, jeugdbescherming en jeugdreclassering worden regionaal ingekocht met de gemeenten van de Duin en Bollenstreek en Rijnstreekgemeenten. Dit is vastgelegd in het regionaal inkoopplan jeugdhulp van de Duin en Bollenstreekgemeenten, Leidse regio gemeenten en (op onderdelen) Rijnstreekgemeenten (2020).

Er speelt nog een discussie om eventueel op termijn meer vormen van jeugdhulp sub regionaal te gaan inkopen, naast het beleid af te stemmen. Maar voorlopig worden per 2022 voor alle vormen van jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk ingekocht en meerjarig contracten aangegaan. Dit wel in afwachting van de ontwikkelingen rondom het wettelijk verplicht worden van regionale inkoop van

(bepaalde vormen van) jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering volgens de beoogde wijziging van de Jeugdwet, via het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen, om een dekkend zorglandschap te realiseren en opdrachtgeverschap van gemeenten richting jeugdhulpaanbieders te versterken. De discussie om sommige vormen van jeugdhulp sub regionaal te gaan inkopen, speelt overigens ook in de jeugdhulpregio Haaglanden. Daar is voorlopig gekozen om alle vormen van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering gezamenlijk in te kopen en meerjarig contracten aan te gaan.

In het kader van de beoogde wetswijziging werken gemeenten aan uitwerking van de verplichte norm tot opdrachtgeverschap van de Vereniging Nederlandse Gemeenten waarin staat hoe ze regionaal en bovenregionaal willen samenwerken bij de inkoop van jeugdhulp (en ook beschermd wonen en maatschappelijke opvang). Hiermee erkennen gemeenten dat voor sommige vormen van zorg regionale - en bovenregionale samenwerking vereist is. De norm schetst hoe ze dat willen regelen. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp. In de norm staat dat gemeenten in regionaal verband een regiovisie opstellen, in overleg met onder meer jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, jongeren en ouders. De regiovisie moet helderheid bieden over hoe gemeenten in regioverband zorgdragen voor de beschikbaarheid en continuïteit van specialistische jeugdhulp. Ook staat in de regiovisie hoe de toegang tot de gecontracteerde hulp is geregeld. Verder beschrijft de regiovisie hoe en voor welke functies gemeenten bovenregionaal samenwerken, bijvoorbeeld bij de realisatie van bovenregionale expertisecentra. De norm verplicht gemeenten om binnen hun regio dezelfde contractvoorwaarden te hanteren en zich te houden aan dezelfde zorgvuldigheidseisen bij de inkoop. Ook willen de gemeenten, net als het Rijk dat wenst, reële tarieven hanteren. Met deze Norm voor Opdrachtgeverschap hopen de gemeenten te voorkomen dat wettelijk wordt vastgelegd op welke manier gemeenten regionaal en bovenregionaal moeten samenwerken bij de inkoop van jeugdhulp. Over hoe dit zich verder ontwikkelt, ontstaat pas later in 2021 duidelijkheid. In beide regio's vindt hierover verder beraadslaging plaats en worden regionale visies uitgewerkt.

Beleidsregie wordt bij een eventuele overstap voor de inkoop samenwerking niet beperkt, want college en raad blijven beleid vaststellen. Ook in de huidige situatie wordt met meerdere gemeenten samengewerkt en beleid, ook zo veel als nodig is, op elkaar afgestemd. Er is bij beide samenwerkingen sprake van een beweging naar beleidssynchroniteit om samen op te trekken, efficiency in de uitvoering te optimaliseren, opdrachtgeverschap richting jeugdhulpaanbieders te versterken via zakelijke partnerschap en de administratieve lasten voor de jeugdhulpaanbieders af te stemmen en zo beperkt mogelijk te houden. In beide vormen van samenwerking kan voldoende beleidsregie worden uitgeoefend.

Ook lokaal maatwerk wordt bij een eventuele overstap niet beperkt. Er blijft bij een overstap voldoende ruimte over om de inrichting van de toegang jeugd en Wmo (0-100), de lokale inzet van ambulante jeugdhulp en de inzet van algemene/vrij toegankelijke voorzieningen zelf te bepalen. Zoals eerder aangegeven bij onderdeel 1 samenwerkingsconstructies, organiseert de gemeente Voorschoten de gemeentelijke toegang anders dan het model toegang jeugd Leidse regio. Gezien de reorganisatie en opheffing van de Werkorganisatie Duivenvoorde moet de gemeente Voorschoten heroverwegen of de toegang jeugd en Wmo (0-100) wordt gehouden zoals nu, of deze anders wordt ingericht samen met Voorschoten Voor Elkaar of wordt overgegaan naar het model toegang jeugd Leidse regio/Jeugd en Gezinsteam. Voor en nadelen moeten verder in kaart worden gebracht. Een voordeel van aansluiting op termijn zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden tot samen optrekken en versterken van (meer) mogelijkheden tot sub regionaal sturen van jeugdhulpaanbieders en lokale partners. Een nadeel van aansluiting op termijn is bijvoorbeeld dat er fundamenteel andere

keuzes moeten worden gemaakt door Voorschoten voor wat betreft de toegang 0-100 inrichten, het beleggen van de gemeentelijke toegang 0-100 via Voorschoten Voor Elkaar en de scheiding in functies (bijvoorbeeld indiceren en zorg verlenen) (raakt m.n. de positie van de jeugdconsulenten, nu nog in dienst van de Werkorganisatie Duivenvoorde).

Als bij een eventuele overstap voor wat betreft de inkoop grotendeels wordt aangesloten bij beleid van de Holland Rijnland/Leidse regio, is een inhoudelijke vergelijking van beleid gewenst. Bij onderdeel 4 wordt dieper op een weging van de onderdelen beleid ingegaan. Uit deze vergelijking blijkt grofweg samengevat dat gewenste inhoudelijke ontwikkelingen op hoofdlijnen overeenkomen, alleen de processen lopen niet synchroon. Er zijn geen belemmeringen. Voordelen van een eventuele overstap op het gebied van de inkoop samenwerking en afstemming van beleid zijn juist:

- Meer potentie voor sub regionaal sturingskracht en stroomlijning van de kostenontwikkeling jeugdhulp richting verwijzers, jeugdhulpaanbieders en lokale partners;
- Eenvoudiger verbindingen te leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs door de gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs en gezamenlijk optrekken met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- De mogelijkheid aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en op termijn een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen georganiseerd op het niveau van Hollands Midden en eenduidigheid te bieden voor cliënten, verwijzers en aanbieders;
- De mogelijkheid tot financieel strenger sturen door, naast het gebruik van budgetplafonds per aanbieder, ook clientstops toe te passen. Door toepassing van een 'nee tenzij' regeling voor acute zorgvraag van jeugdigen, kan met akkoord van de betreffende gemeente (via de jeugdconsulenten) zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken waarschijnlijk nog van toepassing (voor 2021 profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1)). Dit vraagt wel inzet van de jeugdconsulenten omdat zij de beoordeling van deze casuïstiek moeten doen;
- Op het gebied van transformatie en stroomlijnen van de kostenontwikkeling de mogelijkheid om bij projecten gericht op een betere verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs met andere gemeenten op te trekken. Voorschoten is zelfstandig een pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin gestart medio 2019 en heeft ervaringen gedeeld met andere gemeenten en blijft hiertoe natuurlijk bereid;
- Voor wat betreft het versterken van veiligheid binnen het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking en stroomlijnen van de kostenontwikkeling is Voorschoten natuurlijk bereid de opgedane ervaringen te delen met andere gemeenten;
- Door bundeling in één regio van zowel inkoop jeugdhulp als inkoop Wmo meer sturingskracht en mogelijkheden voor een complementair aanbod, geharmoniseerde tarieven en een soepelere overgang 16-27 jaar en
- Door bundeling van samenwerking in één regio op het gebied van samenwerking sociaal domein ontstaan er meer mogelijkheden tot sturing binnen en tussen de kolommen sociaal domein, eventueel ontstaan ook meer mogelijkheden om in het kader van sociaal en fysiek domein samenkracht te realiseren en als een geheel richting andere bestuurslagen op te trekken.

Samenwerkingsconstructie

Jeugdhulpregio Haaglanden

De jeugdhulpregio Haaglanden heeft een Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden opgericht, die de inkoop, administratie, informatievoorziening

uitvoert voor de gezamenlijk ingekochte specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering voor de betrokken gemeenten. Er is sprake van een bedrijfsvoering organisatie, deze is per definitie beleidsarm.

In 2019 hebben de gemeenten de samenwerking en de governancestructuur geëvalueerd, op basis van de intentie om de samenwerking voort te zetten en de belegde uitvoerende taken van de inkoop gezamenlijk te blijven organiseren. Aanleiding van het onderzoek was de bestuurlijke behoefte om de belangrijkste aansturings- en verantwoordingslijnen in de (contractuele) opdrachtgever(gemeenten)-opdrachtnemer (Serviceorganisatie) relatie effectiever te krijgen, en ook het zeker stellen dat de huidige governance van de Serviceorganisatie voldoende is toegerust is om haar regionale inkoop- en servicefunctie op professionele wijze uit te voeren.

Vastgesteld is dat de regionale samenwerking voldoende functioneert, zeker gezien de complexiteit van het onderwerp, bijzonder veerkrachtig is en, voor zover is te overzien, de afgelopen jaren in gezamenlijkheid heeft bijgedragen aan het realiseren van kwalitatief goede jeugdhulp in de regio. Het onderzoek richt zich mede hierom in beginsel op het ophalen van gesignaleerde verbeterpunten (een minder vrijblijvende structuur voor beleidsbepaling en opdrachtgeverschap en kwetsbaarheden werkgeverschap Serviceorganisatie) en de afweging of andere governance mogelijkheden een (beter) alternatief bieden. Bestuurlijke zeggenschap en politieke legitimiteit vanuit raadspectief, waren daarin de belangrijkste elementen.

De conclusie van het onderzoek was dat er geen 'one size fits all' oplossing is voor de geconstateerde verbeterpunten. Dit op basis van afweging van uitgewerkte scenario's ten opzichte van de huidige structuur. Vanuit zowel bestuurlijk, als ambtelijk perspectief, wegen de voordelen niet op tegen de nadelen, bij de keuze voor een andere structuur voor de gezamenlijke uitvoeringstaken van de inkoop van jeugdhulp en het centraal inrichten van de administratieve taken als verantwoording. Politieke legitimiteit en zeggenschap zijn via de bestuurlijke lijn voldoende ingeregeld voor de uitvoeringstaken. Sturing en zeggenschap zijn eenduidig en eventueel specifiek in te regelen via de dienstverleningsovereenkomst (tussen de gemeenten en de Serviceorganisatie waarin de taken worden vastgelegd) en een jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma. De huidige structuur van een GR bedrijfsvoering organisatie biedt daarnaast voldoende ruimte om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen, kan slagvaardig taken ter hand nemen en wordt niet gehinderd door een gelaagd bestuur, wat de aansturing eenvoudig maakt. Er is sprake van een enkelvoudig bestuur (DB is AB), waarin de gemeenten in drie clusters (H1, H4 en H5) een bestuurslid leveren. Dit heeft geleid tot een vastgestelde koers van handhaven van een GR (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) bedrijfsvoering organisatie, met een aantal aanvullende maatregelen.

Op basis hiervan is deze GR regeling per 1 januari 2020 voor onbepaalde tijd aangegaan door de betrokken gemeenten. Volgens deze regeling kan een deelnemende gemeente kan zelfstandig besluiten tot uittreding uit deze GR, dat kan per 31 december van een bepaald kalenderjaar en met een opzegtermijn van één kalenderjaar.

In overleg tussen de Serviceorganisatie en de gemeenten wordt daarnaast de onderlinge dienstverleningsovereenkomst geactualiseerd en verder aangepast. Deze moet worden vastgesteld door de colleges.

Daarnaast hebben de gemeenten de regionale programmastructuur herijkt. Er wordt gewerkt met programma's voor bijvoorbeeld inkoop en transformatie. De programmamanagers zijn in dienst van één van de gemeenten (en/of worden

ingehuurd) en worden bekostigd door alle betrokken gemeenten. De gemeenten leveren capaciteit voor deelname aan de programma's en inzet voor activiteiten en projecten daarbinnen. Via het directeurenoverleg sociaal domein wordt dit ambtelijk aangestuurd en wordt op bedrijfsvoering niveau afgestemd. Het bestuurlijk overleg jeugd Haaglanden stuurt dit bestuurlijk aan en stemt het beleid af, voordat het wordt voorgelegd aan de betrokken colleges en/of raden.

Jeugdhulpregio Holland Rijnland/Leidse regio

De jeugdhulpregio Holland Rijnland heeft een Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap (TWO) opgericht die de inkoop, administratie, betalingen en informatievoorziening uitvoert voor de gezamenlijk ingekochte jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering voor de betrokken gemeenten. Deze is juridisch aan de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland bevestigd, maar is geen overgedragen taak (gemeenten blijven als opdrachtgever financieel verantwoordelijk (voor overschrijdingen) en juridisch aansprakelijk). De colleges hebben de portefeuillehouders jeugd gemandateerd om het DB Holland Rijnland bindend advies te geven over de betreffende onderwerpen. De opdrachtgever van de TWO is het PHO Jeugd (en het ambtelijk overleg in het verlengde hiervan). Er wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen gemeenten (opdrachtgever) en Holland Rijnland (opdrachtnemer) afgesloten, die colleges moeten vaststellen, net als het aan deze DVO verbonden besluit mandaat, volmacht en machtiging Holland Rijnland. Het DB HR stemt ook in met de DVO en aanvaard het besluit mandaat volmacht en machtiging GR HR.

De gemeenten hebben in 2019 geëvalueerd en vastgesteld dat de constructie TWO in principe voldoende functioneert en passend is, maar dat de ontwikkelingen rondom eventuele verplichte regionale samenwerking worden gevolgd. De constructie wordt in ieder geval vijf jaar tot 2025 gecontinueerd en er moeten nadere afspraken over een passende governance worden gemaakt gezien de sub regionale inrichting. Vastgestelde inhoudelijke verbeterpunten zijn meer accounthouderschap, meer en strakkere sturing op jeugdhulpaanbieders en contracten, meer aandacht voor en duidelijkere rolverdeling tussen TWO en gemeenten en snelle en adequate managementinformatie.

Kortom, het beleid moet meer van de TWO naar de gemeenten worden teruggebracht en wordt meer sub regionaal georganiseerd. Hier wordt gezamenlijk door TWO en betrokken gemeenten verder aan gewerkt. Dit is, zo veel als mogelijk is, formeel vastgelegd in een geactualiseerde Dienstverleningsovereenkomst Jeugdhulp tussen de gemeenten en Holland Rijnland die per 2021 ingaat en voor 1 jaar geldt. Per 2022 moet de samenwerkingsstructuur en positionering en het takenpakket van de TWO zijn geactualiseerd, rekening houdend met de gewenste ontwikkelingen door het Rijk over regionale samenwerking jeugdhulp. De scenario's zijn daarbij:

- Continueren samenwerking
- Opzetten centrumgemeenten
- Opzetten uitvoeringsorganisatie (publiekrechtelijk)
- Opzetten uitvoeringsorganisatie (privaatrechtelijk).

Kortom, de gemeenten van de Leidse regio en Duin en Bollenstreek willen blijven samenwerken, maar het hoe staat nog open. De mogelijkheden zijn afstemming, een netwerkorganisatie of een zelfstandige organisatie.

De governance is nu ingeregeld met een ambtelijke (1 manager) en een bestuurlijk opdrachtgever (1 wethouder). Als gevolg van het werken met een regionaal inkoopplan en een sub regionaal programmaplan, heeft een herijking plaatsgevonden. Er wordt met sub regionale programma's gewerkt, in plaats van een projectstructuur, zodat er meer verbindingen kunnen worden gelegd en overzicht wordt gerealiseerd. In de Leidse regio zijn een programmamanager en een projectondersteuner actief. De

programmamanager verzorgt alle afstemming, ook met managers en bestuurders. De vier gemeenten leveren capaciteit aan het programma om te participeren en een bijdrage te leveren aan de projecten (onder andere inkoop, aanbesteding toegang jeugd Leidse regio, implementatie, aandachtspunten JGT's etc.). Bestuurders en managers vanuit de regio blijven elkaar op regelmatige basis ontmoeten, maar minder frequent dan voorheen.

Naast de uitvoering van het regionaal inkoopplan werkt het Regionaal Beleidsteam (RBT), met als trekkers strategisch adviseurs in dienst van Holland Rijnland, aan de hand van een werkagenda aan allerlei thema's binnen jeugdhulp (bijvoorbeeld het transformatieplan Holland Rijnland 2019-2021, aanpak wachtlijden). Er is periodiek regionaal ambtelijk beleidsoverleg, zodat alle gemeenten betrokken zijn. Tussen de programmamanagers van de sub regio's en RBT Holland Rijnland vindt afstemming plaats, zodat tegenstrijdigheden en/of dubbel werk worden voorkomen.

Conclusies

Bestuurlijke drukte wordt bij een overstap voor wat betreft de inkoop van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering overzichtelijker. Het verschil in governance hangt hier mee samen. Bij de GR Servicebureau neemt het bestuur formeel de besluiten en wordt Voorschoten door collegelid van een andere gemeente (H5) vertegenwoordigd. Het standpunt van het college hoeft niet per definitie te worden overgenomen. Als er geen overeenstemming wordt bereikt, vindt besluitvorming plaats op basis van stemverhouding naar aanleiding van inwoneraantal. De relatie met TWO is rechtstreeks (want geen overgedragen taak) en er worden dwingende adviezen/opdrachten door de portefeuillehouder verstrekt en daarmee lijkt de invloed van de bestuurder en het college groter (in theorie, want in de praktijk kan niet alles van één gemeente worden doorgevoerd).

De ontwikkelingen binnen deze constructie is, zoals eerder aangegeven, verder afhankelijk van de beoogde wijzigingen van de Jeugdwet voor wat betreft het verplichten van regionale samenwerking op het gebied van inkoop van (onderdelen) van jeugdhulp de komende periode. Voordeel is dat jeugdhulp brede sturing wordt bevorderd doordat voor jeugdhulp in een regio wordt geparticipeerd en meer sub regionaal wordt opgetrokken.

Er ontstaat pas echt minder bestuurlijke drukte op het sociaal domein als ook de overstappen op de onderdelen Werk en Inkomen en Wmo op termijn zijn gerealiseerd, omdat pas dan met minder partijen afstemming nodig is op het gebied van het sociaal domein. en er met de samenwerkende partijen in het kader van sociaal en fysiek domein als een geheel kan worden opgetrokken richting andere bestuurslagen en samenkracht kan worden gerealiseerd.

Voor wat betreft Werk en Inkomen wordt door de raad Voorschoten in november 2020 besloten dat er verder onderzoek wordt gedaan om dit per 1 januari 2023 te gaan organiseren met Leiden en Leiderdorp (in plaats van Leidschendam-Voorburg en Wassenaar). Het omklappen voor het onderdeel Werk en Inkomen houdt concreet in dat de gemeente Leiden de uitvoering Werk en Inkomen gaat doen voor Voorschoten, dat de toegang Werk en Inkomen voor inwoners Voorschoten in Leiden is, dat Werk en Inkomen-consulenten die cliënten uit Voorschoten helpen in dienst zijn van Leiden en dat beleid door de raad Voorschoten wordt vastgesteld. Vastgesteld is dat er kwalitatief geen belemmeringen zijn voor een overstap, maar een finale financiële weging nog niet is te maken. Hierover staat in het tweede kwartaal 2021 verdere besluitvorming gepland.

Voor wat betreft de inkoop van Wmo ondersteuning (begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf en huishoudelijke ondersteuning) is in delen 2019 en 2020 door het

college Voorschoten besloten dit per 2022 met de gemeenten van de Leidse regio te gaan organiseren. Dit gebeurt via het project Heroriëntatie Wmo Leidse regio. Dit betekent dat Wmo ondersteuning breed per 2022 wordt ingekocht met de Leidse regio. Het omklappen van het sociaal domein voor het onderdeel Wmo naar de Leidse regio, wordt daarmee, voor zo ver nu mogelijk is, gerealiseerd. Voor het onderdeel Wmo betekent omklappen naar de Leidse regio concreet dat beleid en uitvoering bij Voorschoten blijven en dat alleen voor wat betreft de inkoop wordt samengewerkt en beleid wordt afgestemd met gemeenten van de Leidse regio. De raad Voorschoten stelt beleid vast en de uitvoering Wmo blijft lokaal belegd. De toegang (jeugd en) Wmo (0-100) is belegd via Voorschoten Voor Elkaar en de Wmo consultants zijn in dienst van de Werkorganisatie Duivenvoorde (in afwachting van de reorganisatie en ontvlechting).

Weging criteria beleidsregie en governance:

- Beleidsregie en grip:
Rekening moet worden gehouden met een regionale wens tot beleidssynchronisatie, in welke regio dan ook. In beide constructies bepaalt de gemeenteraad de beleids- en financiële kaders. Er blijft bij een overstap minimaal vergelijkbaar beleidsregie en grip bestaan.
- Lokaal maatwerk:
Lokaal maatwerk kan in beide constructies voldoende. Er is ruim voldoende ruimte om de algemene/vrij-toegankelijke voorzieningen en preventie lokaal in te vullen. Binnen de regio Holland Rijnland maken de gemeenten nu eigen keuzes voor de inrichting van de toegang en de lokaal beschikbare ambulante jeugdhulp. De samenwerking in de Leidse regio op het gebied van jeugdhulp richt zich op jeugdhulp breed en ook het model gemeentelijke toegang jeugd en lokale ambulante jeugdhulp Leidse regio is voor alle vier de gemeenten gelijk en wordt sub regionaal als Leidse regio ingekocht. Als de wens bestaat om de samenwerking op het gebied van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering met Holland Rijnland/Leidse regio aan te gaan, kan er op termijn ook een keuze worden gemaakt om aan te sluiten bij dit toegangsmodel jeugd Leidse regio. Gezien de reorganisatie en opheffing van de WODV moet Voorschoten de komende periode heroverwegen of de toegang jeugd en Wmo (0-100) wordt gehouden zoals nu, of deze anders wordt ingericht samen met Voorschoten Voor Elkaar of wordt overgegaan naar het model toegang jeugd Leidse regio/Jeugd en Gezinsteam.
Samenvattend blijft er bij een overstap minimaal vergelijkbaar mogelijkheid tot lokaal maatwerk bestaan.
- Integrale sturing:
Sturing jeugdhulp breed wordt versterkt bij een overstap voor de inkoop jeugdhulp.
Omdat voorlopig nog sprake is van meerdere partijen en samenwerkingsverbanden op het gebied van het sociaal domein is een effectieve, integrale sturing, vanwege deze differentiatie en daarmee gepaard gaande bestuurlijke drukte, bij een overstap op dit moment nog vergelijkbaar complex. Er worden de komende periode wel stappen gezet; er vindt verder onderzoek plaats om Werk en Inkomen per 1 januari 2023 met Leiden en Leiderdorp te gaan organiseren en er is besloten Wmo ondersteuning breed in te gaan kopen met de vier gemeenten van de Leidse regio per 2022.
- Democratische legitimiteit:
De gemeenteraad geeft in beide constructies de kaders van beleid en financiën aan. Er zijn afspraken over de uitvoering van de taken inkoop, administratie en informatievoorziening vastgelegd in (dienstverlenings)overeenkomsten, maar er is geen overdracht van bevoegdheden. De democratische legitimiteit blijft bij een overstap minimaal vergelijkbaar gewaarborgd.

Kwaliteit toegang, ondersteuning en toegankelijkheid

Een overstap naar de samenwerking met Holland Rijnland/Leidse regio lijkt positieve consequenties te kunnen hebben voor inwoners. Er kan een breed en vergelijkbaar scala aan jeugdhulpvoorzieningen en jeugdbescherming en jeugdreclassering worden aangeboden bij grotendeels dezelfde jeugdhulpaanbieders en dezelfde Gecertificeerde Instellingen. Zoals aangegeven, kan er meer sub regionaal worden opgetrokken richting jeugdhulpaanbieders en lokale partners als bijvoorbeeld onderwijs en samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Ook ontstaat de mogelijkheid aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en op termijn een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen, georganiseerd op het niveau van Hollands Midden die eenduidigheid kan bieden voor cliënten (en verwijzers).

Als op termijn ook wordt aangesloten bij het model van de Leidse regio voor wat betreft de werkwijze rondom de lokale gemeentelijke toegang jeugd en/of het beschikbaar stellen van (meer) ambulante hulp lokaal via de opvolger van de constructie Jeugd en Gezinsteams, kan de beschikbaarheid lokaal van ondersteuning verder worden verbeterd en kan meer gezamenlijk (sub regionaal) worden gestuurd maar is dit organisatorisch ingrijpend. Zoals meerdere keren aangegeven, moet Voorschoten gezien de reorganisatie en opheffing van de WODV heroverwegen of de toegang jeugd en Wmo (0-100) wordt gehouden zoals nu, of deze anders wordt ingericht samen met Voorschoten Voor Elkaar of wordt overgegaan naar het model toegang jeugd Leidse regio/Jeugd en Gezinsteams. Deze opties moeten, inclusief voor- en nadelen, worden uitgewerkt.

Samenvattend verandert de kwaliteit op het gebied van toegang en toegankelijkheid nu niet en de kwaliteit van de ondersteuning kan bij een overstap van de inkoop samenwerking op een vergelijkbaar niveau worden gerealiseerd.

Via intensivering van de samenwerking met de regio Holland Rijnland/Leidse regio, ontstaat meer congruentie in samenwerkingsverbanden en zijn uiteindelijk meer mogelijkheden tot integraal werken op het gebied van het sociaal domein en samen op te trekken richting andere bestuurslagen, mits op termijn ook Werk en Inkomen en Wmo taken zijn overgeheveld. Er worden de komende periode hier toe stappen gezet; er vindt verder onderzoek plaats om Werk en Inkomen per 1 januari 2023 met Leiden en Leiderdorp te gaan organiseren en er is besloten Wmo ondersteuning breed in te gaan kopen met de vier gemeenten van de Leidse regio per 2022.

Weging criteria kwaliteit:

- **Kwaliteit en toegang:**
De toegang jeugd en Wmo (0-100) blijft lokaal belegd, via de brede welzijnsorganisatie Voorschoten Voor Elkaar. Voor de Participatiewet wordt nu samengewerkt met Leidschendam-Voorburg (en UWV loket Zoetermeer) en bij een overstap met Leiden (en UWV loket Leiden).
De kwaliteit van de dienstverlening en toegang tot dienstverlening hangen met name af van de professionaliteit van de toegangsmedewerkers en de afstemming op lokaal vlak. Zolang de toegang jeugd en Wmo (0-100) via Voorschoten Voor Elkaar blijft verlopen, merken de inwoners niet veel van een intensievere samenwerking met de Holland Rijnland/Leidse regio. De toegang jeugd en Wmo (0-100) via Voorschoten Voor Elkaar is recent en vraagt nog doorontwikkeling. Een gedifferentieerde uitvoering sociaal domein betekent niet dat dienstverlening niet kwalitatief hoogwaardig is. Deze is bij een overstap voor wat betreft de inkoop samenwerking jeugdhulp minimaal vergelijkbaar en geeft meer potentie voor de toekomst.
- **Kwaliteit ondersteuning:**

De toegang jeugd en Wmo (0-100) blijft lokaal belegd via Voorschoten Voor Elkaar, voor de Participatiewet verschuift de ondersteuning bij een eventuele overstap van Leidschendam-Voorburg naar Leiden. De algemene/vrij-toegankelijke voorzieningen jeugd veranderen niet. Bij een wijziging van de inkoop samenwerking wordt er van uitgegaan dat de kwaliteit van de individuele/niet- vrij toegankelijke ondersteuning jeugdhulp op vergelijkbaar niveau wordt geleverd. Ondersteuning kan verder verbeteren doordat er meer kan worden opgetrokken richting jeugdhulpaanbieders en lokale partners als bijvoorbeeld onderwijs en samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Ondersteuning kan ook verder verbeteren als een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en op termijn een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen wordt georganiseerd op het niveau van Hollands Midden die eenduidigheid kan bieden voor cliënten (en verwijzers).

Gecontracteerde jeugdhulpaanbieders

De gecontracteerde jeugdhulpaanbieders zijn in beide jeugdhulpregio's zijn grotendeels dezelfde. Grote jeugdhulpaanbieders, die zowel ambulante als verblijfszorg aanbieden, zijn in beide regio's gecontracteerd. De landelijk gecontracteerde aanbieders door de VNG zijn vanzelfsprekend dezelfde. Er is sprake van bijna dezelfde gecontracteerde aanbieders jeugdbescherming en jeugdreclassering: de Gecertificeerde Instellingen Jeugdbescherming West, de William Schrikker Groep en het Leger des Heils zijn gecontracteerd door de regio Holland Rijnland, alleen Briedis niet.

Natuurlijk variëren de jeugdhulpaanbieders die zijn gecontracteerd en declareren, afhankelijk van de vraag/behoefte van jeugdigen uit Voorschoten.

Uit analyse is bijvoorbeeld gebleken dat er in 2019 99 jeugdhulpaanbieders jeugdhulp hebben gedeclareerd voor jeugdigen uit Voorschoten van de bijna 200 gecontracteerde jeugdhulpaanbieders (regionaal en landelijk gecontracteerd via de VNG). Van deze 99 aanbieders hebben er 49 geen contract via de jeugdhulpregio Holland Rijnland. Hiervan is het grootste deel vrijgevestigde jeugdhulpaanbieders jeugd-ggz, zijn er twee aanbieders die jeugdhulp aan (licht) verstandelijk beperkten leveren (Middin en Lievegoed), twee aanbieders die begeleiding leveren (Stichting Happy Kids Care en Flowin) en één aanbieder die ernstige enkelvoudige dyslexie (eed) (Haags Centrum Onderwijsbegeleiding) levert.

Bij een overgangperiode kunnen als uiterste optie tijdelijk lokaal contracten worden afgesloten om zorg continuïteit te bieden. Dit als de betrokken inkooporganisaties hierover onderling geen afspraken kunnen maken en/of er te veel belemmeringen zijn om tijdelijk contractmanagement door een partij uit te voeren. Aanbieders kunnen ook worden benaderd om (tijdelijk) tot contracteren via Holland Rijnland over te gaan. Gezien het grote aantal gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en de breedte van het palet van vormen van jeugdhulp zijn via de jeugdhulpregio Holland Rijnland voldoende alternatieven voorhanden.

In beide regio's is de kans aanwezig dat specifieke aanbieders verdwijnen (bijvoorbeeld door natuurlijk verloop of andere redenen) of nieuwe aanbieders toetreden. Door de wijze van contracteren in beide regio's is het tussentijds toetreden van aanbieders (die aan de voorwaarden voldoen) mogelijk. Overigens wordt in beide regio's van gedachten gewisseld over beperking van het aantal te contracteren aanbieders, om meer sturing te kunnen geven aan jeugdhulp. Dit niet lopende de huidige contracteringstermijnen en ook nog in afwachting van de aanpassing van de Jeugdwet (het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen).

Cliëntervaringsonderzoek

Er wordt door beide regio's periodiek regionaal cliënttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Samenvattend zijn de uitkomsten op hoofdlijnen goed vergelijkbaar en is er sprake van een vergelijkbare tevredenheid van cliënten.

De jeugdhulpregio Haaglanden heeft in 2016 en in 2019 hierop verdiepend onderzoek gedaan. De uitkomst van het onderzoek in 2016 dat cliënten een ruime 7 gaven. Het verdiepende, kwalitatieve onderzoek in 2019 is uitgevoerd door het Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie (lector en studenten van de Haagse Hogeschool), het kennisnetwerk Jeugd Haaglanden (gemeenten Zoetermeer, Den Haag en Delft) en jeugdhulpaanbieders Jeugdformaat Youz, Ipse de Bruggen en Middin gaf samenvattend aan dat de respondenten over het algemeen tevreden zijn over de jeugdhulp die ze hebben ontvangen. Ze waarderen de jeugdhulp gemiddeld met een 7. Twee belangrijke punten die de mate van tevredenheid beïnvloeden, zijn: het goed gehoord worden en het ervaren van een 'klik' met de hulpverlener.

De gemeenten in de jeugdhulpregio Holland Rijnland voeren natuurlijk ook cliëntervaringsonderzoek uit en hebben in 2018-2019 voor de laatste keer onderzoek uitgevoerd. Dat heeft een vergelijkbare opzet (laten vertellen) en inhoudelijk een vergelijkbare uitkomst als dat van Haaglanden. Het onderzoek in 2018-2019 is uitgevoerd door JB Lorenz. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van de methodiek SenseMaker® van Cognitive Edge. Sensemaking is erop gericht om kwalitatief materiaal op een kwantitatieve schaal te verzamelen met duiding door de vertellers zelf, op een zodanige manier dat er ruimte blijft voor gezamenlijke interpretatie van patronen in de data. De uitkomsten van het onderzoek zijn dat communicatie belangrijk is bij de ervaren tevredenheid over de geboden hulp. De wachttijd heeft grote invloed op de tevredenheid van respondenten en heeft doorlopend aandacht. Echter, wanneer er helder gecommuniceerd wordt over de lengte van de wachttijd en er ook tussentijds gecommuniceerd wordt, kan dat van positieve invloed zijn. Ondanks de lange wachttijd wordt de verkregen jeugdhulp vaak als positief ervaren (maar er is geen cijfer aan verbonden). Uit de verzamelde ervaringen blijkt dat jongeren en ouders maatwerk ervaren wanneer zij zich gehoord voelen en zelf mogen meebeslissen. Als er een goede klik is met de hulpverlener, zijn cliënten meestal tevreden over de verkregen hulp.

Contacten met clientorganisaties

De gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden overleggen periodiek met jeugdigen die jeugdhulp (hebben) ontvangen, via clientorganisaties van jeugdhulpaanbieders, verenigd via het platform Jong doet Mee! Op deze manier hebben professionals van gemeenten direct contact met deze jeugdigen, kunnen er nog beter verbindingen worden gelegd en kan inbreng worden meegenomen in contractmanagement en inkoop.

In de jeugdhulpregio Holland Rijnland zijn er soortgelijke activiteiten en contacten, waarbij de cliëntenorganisatie van jeugdhulpaanbieder Cardea een belangrijke rol speelt.

- Toegankelijkheid:

De toegang jeugd en Wmo (0-100) blijft lokaal belegd via VVE. De toegankelijkheid verandert daarmee in principe niet.

Als bij een overstap voor de inkoop samenwerking jeugdhulp, ook wordt gekozen om op termijn aan te sluiten voor wat betreft het model toegang jeugd /lokaal ambulante hulp van de Leidse regio, komt er lokaal meer diverse ambulante jeugdhulp lokaal beschikbaar en wordt dit daarmee nog meer laagdrempelig toegankelijk. Maar zoals meerdere keren aangegeven, is dit een van de opties die wordt overwogen.

Dienstverlening/bedrijfsvoering

Bij een overstap naar de samenwerking voor de inkoop jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering naar Holland Rijnland/Leidse regio, is de impact op de dienstverlening/bedrijfsvoering gemiddeld. Voor wat betreft het financiële kader, moet, zowel aan een vergelijking van kosten van ondersteuning, kosten gerelateerde functies, kosten van samenwerking van gemeenten, frictiekosten en structureel hogere lasten aandacht worden besteed.

Vergelijking kosten ondersteuning

De kosten van de ondersteuning jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn nauwelijks te vergelijken. De gemeenten in de regio Haaglanden werken met een inspanningsgerichte bekostiging ofwel prijs x hoeveelheid (pxq). De hoeveelheid kan verschillen in bijvoorbeeld uren, dagdelen, etmaal en stuks en komen maar bij een beperkt aantal producten overeen. Bij sommige vormen van jeugdhulp, zoals bijvoorbeeld jeugd en opvoedhulp, zijn er verschillende producten, waarin juist een opleidingsniveau wel een rol speelt. Tussen de producten in Haaglanden is daarin meer differentiatie dan bij Holland Rijnland. De gemeenten in de regio Holland Rijnland/Leidse regio werken ook met een inspanningsgerichte bekostiging ofwel prijs x hoeveelheid (pxq), maar maken daarbij per product een onderscheid in opleidingsniveau. Dit is dus meer gedifferentieerd per product, dan tussen de producten. Daarnaast worden er verschillende productcodes gebruikt bij de productcategorieën, ofwel de productcodes komen niet overeen. Verder maakt de regio Haaglanden zoals aangegeven gebruik van meerdere zorgvormen op het gebied van bijvoorbeeld ambulante jeugdhulp, terwijl de regio Holland Rijnland (tot 2020 gezien toevoeging van het product geïntegreerde jeugd ggz in Haaglanden) weer meer zorgvormen gebruikt op het gebied van jeugd ggz. Er zijn bijvoorbeeld ook verschillende afspraken waarop een tarief is gebaseerd. Een voorbeeld is bijvoorbeeld hoe wordt omgegaan met no show of de declaratie van afwezigheidsdagen bij verblijf. Dit alles maakt dat een vergelijking complex is, niet volledig is te maken en niet meer is dan een globale indruk.

Een vergelijking van de tarieven van producten uit Haaglanden en Holland Rijnland kan op basis van een gemiddeld tarief per productcategorie, of een gemiddeld betaald tarief per productcategorie, of met een vergelijking van het tarief van de productcodes waarop het meest is gedeclareerd. Nogmaals, het geeft niet meer dan een indruk. Uit een vergelijking op basis van het gemiddelde betaalde tarief voor een beperkt aantal productcodes die overeenkomen (25% van het totaal zorgrealisatie), met peildatum zorgrealisatie kalenderjaar 2019, is gebleken dat voor dit beperkte deel van het totaal, de verwachte realisatie 2019 via Holland Rijnland iets lager (grootweg 10%) zou zijn geweest (met alle mitsen en maren).

Tabel steekproef vergelijking tarieven Holland Rijnland en Haaglanden realisatie 2019

Product	Gemiddeld tarief 2020 Holland Rijnland (instellingen)	Tarief Holland Rijnland 2020 van productcode waar op het meest is gedeclareerd in 2019	Tarief Haaglanden (instellingen) 2020
Basis jeugd ggz	121	109	101
Specialistische jeugd ggz	121	109	106
Hoog specialistische jeugd ggz	109	95	117
Geïntegreerde jeugd ggz	121	109	113 (2020)

Eed diagnostiek	89	92 en 108	91
Eed behandeling	89	108	89

Kortom, op basis van een steekproef van een zeer beperkt aantal producten jeugd ggz (zonder verblijfsvormen) blijkt dat de tarieven nauwelijks uiteenlopen.

Beide regio's hebben de tarieven de afgelopen periode geïndexeerd op basis van de landelijk vastgestelde OVA (Overheidsbijdrage in Arbeidskostenontwikkeling) indexatie. Daarnaast zijn in beide regio's zijn een aantal (verblijfs)tarieven opgehoogd, dit mede in het kader van het streven van het Rijk naar reële en kostendeekkende tarieven om juridische geschillen op te lossen of juist te voorkomen.

Daarnaast verschilt het gebruik van zorgvormen per jaar en zijn fluctuaties mogelijk. Voor een relatief kleine gemeente als Voorschoten, heeft het impact als er in enig jaar door een beperkt aantal jeugdigen gebruik wordt gemaakt van verblijfszorgvormen, omdat de kosten relatief hoog zijn. Dit maakt een vergelijking lastig.

Samenvattend wordt gesteld dat het niet de verwachting is dat de zorgkosten veel veranderen bij een overstap. Dit omdat er geen grote verschillen zijn te constateren in de wijze van inkoop en het gevoerde beleid. Uit een kleine steekproef blijkt bij een vergelijking daarnaast dat de tarieven niet veel uiteenlopen. Er zijn ook geen signalen vanuit de praktijk van jeugdhulpaanbieders waarin grote verschillen in tarieven tussen de regio's worden aangegeven.

Vergelijking kosten gerelateerde functies Jeugdbeschermingstafel

De gemeente Voorschoten werkt voor de werkwijze Jeugdbeschermingstafel H5 samen met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Wassenaar en Zoetermeer. De voorzitter en de secretaris van de Jeugdbeschermingstafel H5 zijn in dienst van de gemeente Zoetermeer. De salariskosten worden, naar rato op basis van het aantal casussen van het voorgaande kalenderjaar, verdeeld over de betrokken gemeenten. De kosten kunnen daarom jaarlijks beperkt variëren. De kosten voor Voorschoten voor 2019 waren € 8.000, -
Daarnaast maakt de gemeente Voorschoten voor bijeenkomsten van de Jeugdbeschermingstafel H5 om-niet gebruik van het (gezien de veiligheidsvereisten geschikte) gemeentekantoor Leidschendam-Voorburg.

De gemeenten van Holland Rijnland/Leidse regio organiseren via de werkwijze Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland. De voorzitter en de secretaris van de Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland zijn in dienst van Holland Rijnland. De salariskosten worden, naar rato op basis van het aantal casussen van het voorgaande kalenderjaar verdeeld.

Daarnaast maken de gemeenten voor bijeenkomsten van de Jeugdbeschermingstafel om-niet gebruik van het (gezien de veiligheidsvereisten geschikte) stadskantoor Leiden (Veiligheidshuis, Stationsplein 107).

Omdat de bekostigingssystematiek hetzelfde is, bestaat de indruk dat de kosten bij een overstap niet veel verschillen en beperkt zijn. Dit wordt nog verder uitgezocht.

Integrale Vroeghulp

Het multidisciplinaire team Integrale Vroeghulp wordt bovenregionaal ingekocht. De gemeente Voorschoten nu samen met de regio Delft en Zoetermeer. Dat zijn de gemeenten: Delft, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden

Delfland, Rijswijk, Vlaardingen, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. De kosten worden onderling tussen de verschillende gemeenten verrekend. De kosten 2019 waren voor Voorschoten € 2.200.

Het werkgebied Integrale vroeghulp Holland Rijnland is de gemeente Hillegom, gemeente Katwijk, gemeente Leiden, gemeente Leiderdorp, gemeente Lisse, gemeente Nieuwkoop, gemeente Noordwijk, gemeente Noordwijkerhout, gemeente Oegstgeest, gemeente Teylingen en gemeente Zoeterwoude. Het multidisciplinaire team wordt gezamenlijk ingekocht.

Omdat de werkwijze overeenkomt, bestaat de indruk dat de kosten bij een overstap niet veel verschillen en beperkt zijn. Dit wordt nog uitgezocht.

De kosten voor de coördinatie, het casemanagement en het ontwikkelingsonderzoek worden met de afzonderlijke gemeenten lokaal afgesproken en is door de gemeenten bij MEE Zuid-Holland Noord belegd. Nu de functies en de middelen van MEE naar Voorschoten Voor Elkaar zijn gegaan, moet Voorschoten Voor Elkaar dit organiseren. De kosten wijzigen daarmee niet.

Vergelijking kosten samenwerking gemeenten

De kosten zijn te verdelen in kosten van de samenwerking tussen gemeenten en die van de inkooporganisaties.

De gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden werken in afstemming samen aan verschillende regionale programma's, bijvoorbeeld voor de inkoop, transformatie en stroomlijning van de kostenontwikkeling en daarnaast ook aan afstemming in bedrijfsvoering en informatievoorziening. Er is sprake van een overgangperiode hierin naar aanleiding van evaluatie van de GR-samenwerking in 2019. De trekkers van de programma's worden gezamenlijk bekostigd, op basis van verdeling naar aanleiding van het inwoneraantal. Verder wordt er capaciteit ingezet van gemeenten. Omdat er nu nog sprake is van een overgangssituatie, is deze lastig in te schatten, minimaal 0,4 fte lijkt reëel voor Voorschoten. Als deze capaciteit niet voorhanden is en/of specifieke expertise nodig is voor activiteiten, wordt er ingehuurd. Dat is bijvoorbeeld gebeurd voor de verwerving jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020 en de inkoop specialistische jeugdhulp 2021. De totale capaciteitsinzet en de kosten zijn variabel en daarom niet precies inzichtelijk te maken. Een indicatie van de kosten is ongeveer € 52.000 op jaarbasis, naast de inzet van ambtelijke capaciteit 0,4 fte.

De gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland werken ook in afstemming samen aan verschillende regionale programma's, aan onderwerpen als de inkoop, transformatie en stroomlijning van de kostenontwikkeling en daarnaast ook aan afstemming in bedrijfsvoering en informatievoorziening. Er zijn voor realisatie van de werkagenda jeugd een beperkt aantal strategisch adviseurs in dienst van Holland Rijnland die op verschillende onderdelen trekkers zijn van regionale beleidsontwikkeling. De kosten hiervan worden via de begroting van de TWO gedekt, op basis van verdeling naar rato van de realisatie jeugdhulp van de betrokken gemeenten. Gezien de ontwikkeling van regionaal naar sub regionaal, wordt er sinds enige tijd gewerkt met sub regionale programmateams voor de inkoop. De programmamanager Leidse regio en projectondersteuner worden bekostigd door de vier gemeenten (op basis van verdeling naar rato realisatie jeugdhulp). Daarnaast wordt ambtelijke capaciteit ingezet van de vier betrokken gemeenten; de afspraak is dat iedere gemeente 0,8 fte toegang en 0,4 fte regionale capaciteit levert, in totaal 1,2 fte. Op dit moment is als indicatie van de kosten voor Voorschoten aan te geven € 50.000 op jaarbasis, naast inzet van ambtelijke capaciteit, lijkt reëel.

De kosten van de Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden zijn voor Voorschoten in 2021 ca € 71.000 van de € 3.091.150 totale jaarkosten van dit Servicebureau. De kosten worden verdeeld naar rato, op basis van het aantal inwoners van een gemeente van het vorige kalenderjaar. Dit leidt er toe dat voor 2021 2,24% van de kosten voor de gemeente Voorschoten zijn.

De totale jaarkosten van de TWO voor 2021 zijn € 2.319.148 (dus voor inzet capaciteit beleid, inkoop en administratie). De kosten worden met ingang van 2021 verdeeld op basis van de realisatie zorg in natura van het voorgaande kalenderjaar (volgens vereveningsafspraken pieken en dalen in uitgaven opvangen). Een indicatie voor een bijdrage voor Voorschoten zou 5 à 6% van de totale kosten zijn, ofwel ongeveer € 130.000 op jaarbasis. In deze bijdrage zit een deel administratie dat wordt uitgevoerd door Servicepunt 71.

Kortom, de kosten van de regionale samenwerkingen jeugdhulp voor wat betreft afstemming beleid en inkoop lijken in de Holland Rijnland/Leidse regio structureel iets hoger te liggen, ongeveer € 60.000 op jaarbasis lijkt reëel.

In beide regionale samenwerkingen is inzet van ambtelijke capaciteit nodig. Een indicatie is 1 fte op jaarbasis. Er is in ieder geval efficiency verlies ten opzichte van de huidige situatie van in één regio participeren. Er wordt voorlopig 1fte ofwel € 90.000 als benodigde capaciteit opgenomen.

Frictiekosten

Aan uittreding uit de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden zijn mogelijk kosten verbonden. Als basis voor deze kosten wordt uitgegaan van ongeveer drie keer de jaarbijdrage, ofwel ongeveer € 213.000.

De omvang van de kosten wordt uiteindelijk bepaald door welke optie wordt gekozen. De opties variëren, afhankelijk van of wel of geen personeel wordt overgenomen en/of er nog wel of geen diensten worden afgenomen.

Gezien het feit dat er op dit moment sprake is van meerdere contracten met verschillende looptijden en dat declaraties wettelijk gezien 5 jaar na dato kunnen worden ingeleverd, is de verwachting dat er tijdelijk kosten zijn voor dienstverlening door beide inkooporganisaties en mogelijk door Voorschoten zelf tijdelijk extra werkzaamheden nodig zijn. Hierover vindt nog overleg en afstemming met beide inkooporganisaties plaats. Op dit moment is daarom nog geen nauwkeuriger indicatie van eventuele kosten te geven.

Gezien de beoogde overstap, is tijdelijk beperkt extra ambtelijke capaciteit voor het tegelijkertijd participeren in de huidige regio en voorbereiding participeren toekomstige regio nodig. Dit is nog niet precies in te schatten en daarom wordt een pm post opgenomen.

Bij een overstap moet aandacht worden besteed aan externe communicatie richting betrokken gemeenten, inkooporganisaties, jeugdhulpaanbieders, lokale partners en cliënten. Hiervoor wordt een pm post opgenomen.

Gevolgen ICT

Voorschoten maakt, via de Werkorganisatie Duivenvoorde, gebruik van het systeem van de gemeente Leidschendam-Voorburg van Centric, Suite4werk en inkomen en ook gebruik van Key2Wmo en Key2Jeugd. Voorschoten neemt de hosting en ondersteuningskosten door Leidschendam-Voorburg voor de onderdelen voor Wmo en Jeugd (nog) gratis af. Leidschendam-Voorburg overweegt voor deze onderdelen Wmo en jeugd op termijn kosten voor in rekening te brengen. Er worden wel licentiekosten rechtstreeks aan Centric betaald voor de onderdelen Wmo en jeugd via de WODV. Het

technisch beheer en hosting van de applicatie is voor de betrokken gemeenten overigens ondergebracht bij de gemeente Westland. Het functioneel beheer wordt uitgevoerd door Leidschendam-Voorburg. LV voert het functioneel beheer uit voor de eigen WMO en Jeugd taken en voor de W&I taken van de 3 gemeenten. Het functioneel beheer voor de WMO en jeugd taken van Voorschoten en Wassenaar wordt door de WODV, afdeling MO uitgevoerd.

Zoals in de analyse voor omklappen Werk en Inkomen aangegeven, wordt onderzoek gedaan naar wat de inrichtingskeuzes ICT zijn (bij WODV of elders onderbrengen), onderzoek naar wat daarvoor nodig is, en wat dat aan inzet vraagt nadat het ingericht is. Natuurlijk wordt ook aandacht besteed aan een overgangstraject.

Het justitiële berichtenverkeer via CORV moet worden mee gemigreerd met /naar het informatiesysteem dat uiteindelijk gaat worden gebruikt voor de jeugdtaken van Voorschoten.

Omdat de frictiekosten en eventueel hogere kosten ICT nog niet duidelijk zijn, worden pm posten opgenomen. In de uitvraag voor de onderzoeksopdracht worden de ICT kosten voor jeugd en Wmo ook meegenomen.

Weging criteria dienstverlening en bedrijfsvoering:

- Kosten efficiënt:
Meer integraal werken en bundelen van taken kan leiden tot synergie en meer kosten efficiëntie. Met het huidige voorkeursscenario wordt bij een overgang naar de constructie met Holland Rijnland/Leidse regio in principe niet meer kosten efficiënt gewerkt dan voorheen.
- Personele gevolgen:
De personele gevolgen zijn naar verwachting beperkt. De personele gevolgen richten zich met name op benodigde incidentele en structurele capaciteit voor de regionale inkoop samenwerking voor wat betreft beleid, administratie en beheer en ICT. Er is in ieder geval efficiencyverlies ten opzichte van de huidige situatie dat in één regio wordt geparticipeerd. Voor wat betreft de uitvoering zijn er geen wijzigingen.
- Juridische gevolgen:
Een overstap voor wat betreft de inkoopconstructie, betekent uittreding uit de huidige bedrijfsvoering regeling, per 1 januari van een kalenderjaar en met een formele opzegtermijn van 1 jaar.
Deze periode van 1 jaar is minimaal. Een zorgvuldige termijn heeft de voorkeur. Geadviseerd wordt om een overstap per 1 januari 2023 voor te bereiden. Dit geeft rust en ruimte om voor alle betrokken partijen om een overstap adequaat en zorgvuldig te regelen en heeft als overwegingen:
 - Voor het opzeggen van een GR regeling is instemming van de raad nodig. De raad wil een integrale financiële afweging maken van de overstappen en besluitvorming hierover vindt niet eerder plaats dan medio 2021.
 - Het college besluit tot uittreding, na verkregen toestemming van de raad (artikel 1, lid 2 en 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen). Concreet betekent dit dat het bestuur van de GR voor 1 januari 2022 (uiterlijk 31 december 2021) van het besluit van het college tot uittreding in kennis moet worden gesteld. Dit leidt tot ongeveer 2 jaar tijd te hebben voor verdere uitwerking en voorbereiding
 - Uittreding uit de betrokken GR vraagt werk en er moet rekening worden gehouden met het overzetten van de administratie.
 - Er is sprake van drie soorten contracten met verschillende looptijden:
 - De contracttermijn van de specialistische jeugdhulp gaat in per 1 januari 2021 en heeft een eerste termijn van twee jaar tot en met 31 januari 2022 en kan vier keer één jaar worden verlengd.

- De raamovereenkomst voor jeugdbescherming en jeugdreclassering is ingegaan per 1 januari 2020 en heeft een eerste contracttermijn van vier jaar (tot en met 31 december 2023). De Raamovereenkomst wordt stilzwijgend tweemaal met twee jaar verlengd. De Raamovereenkomst eindigt in dat geval van rechtswege op 31 december 2027.
 - Crisisinterventieteam: twee jaar tot en met 31 december 2021 en wordt stilzwijgend tweemaal met één jaar verlengd.
 - Expertiseteam Complexe Zorg: twee jaar tot en met december 2021 en wordt stilzwijgend tweemaal met één jaar verlengd.
- De contracttermijn voor jeugdhulpplus (met Rotterdam Rijnmond) loopt tot en met 31 december 2021 en kan nog één jaar worden verlengd tot en met 31 december 2022.

Een beoogde overstap per 1 januari 2023 sluit aan bij de afloop van de eerste termijn van de contracten voor specialistische jeugdhulp en de laatste termijn van jeugdhulpplus, maar niet bij die voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dat betreft de meest kwetsbare kinderen en daarom wordt er zorgvuldig mee omgegaan. Er wordt geïnventariseerd of sprake kan zijn van 'plug out, plug in' van contracten of dat tijdelijk contractmanagement door een van de inkooporganisaties kan worden gevoerd.

- Declaraties kunnen wettelijk gezien 5 jaar na dato worden ingediend. Over afhandeling hiervan moeten afspraken worden gemaakt.
- In principe is het een bestuurlijke wens om zo veel mogelijk in één regio te organiseren. Het is niet zo dat de huidige kwaliteit van de dienstverlening van de Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en de samenwerking met de gemeenten niet voldoet.
- Organisatorische gevolgen:
Bij een overstap voor de inkoop zijn deze te overzien. Er is sprake van incidentele en structurele gevolgen voor capaciteit voor beleid, administratie, beheer, ICT en informatiestromen gezien de overstap en tijdelijk in twee regio's participeren. Opgedane ervaring leert dat het bij overstappen, het tijd en energie vraagt van alle betrokkenen om te wennen. Daarnaast vallen voorbereidingen samen met reorganisatie en ontvlechting van de Werkorganisatie Duivenvoorde en oprichting eigen organisaties van de gemeente Voorschoten en Wassenaar.
- Transitie-effect:
Bij een overstap alleen voor wat betreft de inkoop is dit gematigd. Er komt vooral administratief en beheersmatig werk aan in de overgang van de ene naar de andere inkooporganisatie. Vanuit de WODV/gemeente Voorschoten moeten naast administratieve en beheersmatige werkzaamheden ook beleidsmatige werkzaamheden plaatsvinden; via het aanhaken bij beleid, verordening jeugd en beleidsregels jeugd en het participeren in de regionale samenwerking. Eventueel moeten in het kader van zorg continuïteit voor jeugdigen eventueel tijdelijk lokaal contracten worden afgesloten en beheerd.
Voor professionals van aanpalende domeinen, als bijvoorbeeld onderwijs en Veilig Thuis Hollands Midden, is het vanwege hun gerichtheid op de Leidse regio, de afgelopen jaren lastig geweest voor wat betreft doorverwijzing, kennis en afstemming dat de gemeente Voorschoten heeft gewerkt met een eigen dienstverleningsmodel en via Haaglanden specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering heeft ingekocht. Overstap naar de Holland Rijnland/Leidse regio inkoop samenwerking kan leiden tot meer duidelijkheid en een overzichtelijker uitgangspositie in hun werk.
- Praktische haalbaarheid:

Ja, maar vraagt wel transitie management en dat pleit voor tijd (uitgangspunt zo goed mogelijk, in plaats van zo snel mogelijk).

Participatie beoogde overstap sociaal domein Leidse regio:

Radar heeft participatie uitgevoerd met de Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten en met een aantal aanbieders sociaal domein.

Het rapport Radar geeft over het standpunt van de Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten ten opzichte van een overstap van Voorschoten op het sociaal domein naar de Leidse regio samenvattend weer;

- Er is geen ontevredenheid over de huidige situatie dienstverlening, vanuit dit oogpunt is er geen urgentie om koers te verleggen;
- Koersverlegging biedt wel kans om e.e.a. soepeler en meer integraal te organiseren;
- Voorschoten heeft partner(s) nodig om alle taken goed te kunnen uitvoeren;
- Oriëntatie op Leidse regio is logischer en acceptabeler dan oriëntatie op Haagse regio en
- Naast kwaliteit, ook bereikbaarheid en toegankelijkheid waarborgen bij koersverlegging naar Leidse regio.

Deze inbreng is gewaarborgd in deze analyse; de kwaliteit van ondersteuning kan op een vergelijkbaar niveau worden gerealiseerd bij een overstap voor wat betreft de inkoop samenwerking naar de Holland Rijnland/Leidse regio; er is immers sprake van grotendeels dezelfde aanbieders. De bereikbaarheid en toegankelijkheid veranderen in principe niet; de toegang jeugd en Wmo (0-100) blijft lokaal belegd via Voorschoten Voor Elkaar.

Het rapport Radar geeft over het standpunt van geconsulteerde aanbieders (variërend van thuiszorg en verpleeghuishulp, tot ambulante begeleiding Wmo en begeleid wonen) samenvattend weer:

- De zorgpunten van aanbieders zijn niet gekoppeld aan een mogelijke overgang naar de Leidse regio.
- De belangrijkste zorgen zijn de eisen en beperkingen vanuit de aanbestedingen, in beide regio's, waardoor er naar de mening van aanbieders niet voldoende kan worden geleverd.
- Aanbieders voelen zich niet voldoende gehoord.

Deze inbreng wordt door de gemeente Voorschoten niet herkend voor jeugdhulpaanbieders in deze analyse. Zoals eerder aangegeven, is er sprake van grotendeels dezelfde jeugdhulpaanbieders in de jeugdhulp regio Holland Rijnland/Leidse regio en Haaglanden. Het is een feit dat jeugdhulpaanbieders aarzelingen hebben bij aanbestedingen. Alle gemeenten hebben de plicht zich aan de beginselen van het aanbestedingsrecht (de Aanbestedingswet) en beginselen van behoorlijk bestuur te houden en volgen ontwikkelingen op het gebied van inkoop op het sociaal domein nauwlettend, ook omdat op rijksniveau dit onderwerp wordt besproken.

Alle betrokken gemeenten houden daarnaast bij de wijze(n) waarop zij inkopen, zo veel als mogelijk is gezien wetgeving, rekening met de reikwijdtes van het zorglandschap jeugdhulp, de wens tot keuzevrijheid van cliënten en zakelijk partnerschap met jeugdhulpinstellingen. Betrokken gemeenten stellen bij de inkoop wel minimale eisen en voorwaarden op, waaraan moet worden voldaan, om een minimaal kwaliteitsniveau te realiseren. Bij inkooptrajecten worden marktconsultaties gehouden. Via contractmanagement vinden regulier gesprekken plaats. Kortom, op deze punten zijn de beide regio's vergelijkbaar.

De gemeenten in de jeugdhulp regio Haaglanden/Voorschoten en hanteren tot en met 2020 geen maximale bestedingsruimte per aanbieder (maar voeren dit per 2021 in).

Dit, in combinatie met de huidige situatie van ruim 175 gecontracteerde jeugdhulpaanbieders in de regio Haaglanden/Voorschoten en de jaarlijkse kostenstijgingen, leidt er toe dat door de gemeente Voorschoten niet wordt herkend dat er door eisen en beperkingen vanuit aanbestedingen onvoldoende kan worden geleverd.

3. Voorlopig totaal financieel overzicht

Verwachte frictiekosten:

Kosten ICT	pm
Kosten uittreding GR Serviceorganisatie	€ 213.000
Extra capaciteit overstap	pm
Aanpassing externe communicatie	pm

Verwachte hogere structurele kosten:

Hogere kosten regionale samenwerking	€ 60.000
Hogere kosten structurele capaciteit	€ 90.000
Eventueel hogere kosten ICT	pm

4. Weging onderdelen beleid

Op basis van de Jeugdwet hebben gemeenten een zorgplicht op het gebied van jeugdhulp en leveringsplicht op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarnaast is er sprake van meerdere wettelijke verwijzers naar jeugdhulp. Naast jeugdconsulenten kunnen ook huisartsen, medisch specialisten, jeugdartsen en Gecertificeerde Instellingen (artikel 2.6 lid 1 sub g Jeugdwet) rechtstreeks verwijzen naar specialistische jeugdhulp die een gemeente heeft ingekocht. Het sturen op en realiseren van effectieve en efficiënte jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering is daarom complex en hierbij wordt zowel lokaal, als regionaal, geacteerd. Het streven is om met de beschikbare middelen zo veel mogelijk jeugdigen te helpen. Stroomlijnen van de kostenontwikkeling jeugdhulp is van urgent en noodzakelijk belang voor Voorschoten, zeker gezien de kostenontwikkelingen jeugdhulp van de afgelopen jaren.

Samenvattend beoogt beleid jeugdhulp in hoofdlijnen drie bewegingen. Dit zijn:

- versterken van de basisvoorzieningen; meer preventie, eerder signaleren;
- verbeteren van een adequate zorgbehoeftebepaling: sneller de juiste zorg op maat leveren en
- stimuleren van de ontwikkeling van (semi-)residentiele zorg naar (intensieve) ambulante zorg, waaronder ook vernieuwingen in 'dwang': passende zorg bieden, zo licht als kan, zo zwaar als nodig is.

De gemeente Voorschoten zet sterk in op de lokale aanpak van sturing en stroomlijnen kostenontwikkeling jeugdhulp via uitvoering van de maatregelen van het lokaal actieplan jeugd 2019-2021. De maatregelen zetten in op de onderdelen waar de gemeente lokaal direct invloed op kan uitoefenen, in nauwe samenwerking met de lokale partners via de thema's:

- preventie (o.a. invoering brede welzijnsorganisatie Voorschoten Voor Elkaar en beleggen van de toegang 0-100 bij Voorschoten Voor Elkaar),
- kwalitatieve en kostenbewuste toegang (investeren in jeugdconsulenten en pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin in samenwerking met de Voorschotense huisartsen),
- integrale zorg en ondersteuning (o.a. versterken van de expertise veiligheid in het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking met onder andere de Gecertificeerde Instellingen) en
- begrenzing van jeugdhulp.

Daarnaast zet de gemeente Voorschoten via de huidige samenwerking met de jeugdhulpregio Haaglanden in op een regionale aanpak van sturing en stroomlijnen kostenontwikkeling jeugdhulp. De maatregelen zetten in op de onderdelen waarbij gezamenlijk kan en/of moet worden opgetrokken:

- het regisseren van regionale maatregelen:
 - o gezamenlijke lobby richting partijen als het Rijk (o.a. gericht op een reële uitkering uit gemeentefonds) en bijvoorbeeld overleg met partijen als het zorgkantoor CZ, CIZ en aanbieders (over de pakket maatregelen Wet langdurige zorg/Zorgverzekeringswet om cliënten uit de juiste wet te bekostigen);
 - o inkoop: doorontwikkeling van de tarieven, invoering van de Q-analyse, ontwikkeling van een daarmee samenhangend richtinggevend normenkader en invoering van maximale bestedingsruimte per aanbieder;
 - o verbeteren rechtmatigheid contractering: aanschaf van een module Graydon door de Serviceorganisatie om beter inzicht te krijgen in structuren, financiële posities en risico's van contractpartijen waardoor uitsluitingscriteria voor (potentiele) contractpartijen en contractvoorwaarden voor inkoop kunnen worden verbeterd, activiteiten

gericht op data-integriteit om opvallende afwijkingen in patronen, dubbelingen en doorlooptijden van inzet van producten inzichtelijk te maken en intensivering van het strategisch contractmanagement door de Serviceorganisatie in samenwerking met gemeenten gericht op verbetering van de ketensamenwerking;

- het houden van ontwikkeltafels met jeugdhulpaanbieders om ideeën op te halen, samen te ontwikkelen en implementatie voor te bereiden en
- het uitwisselen van ervaringen met lokale maatregelen gericht op sturen via preventie, de gemeentelijke toegang, doorstroom en begrenzing.

Bij onderdeel 2 van dit rapport is vastgesteld bij de vergelijking van de samenwerkingsvormen dat op gebied van beleid(sregie) en samenwerkingsafspraken voldoende beleidsregie kan worden uitgeoefend en sprake is van een vergelijkbare en voldoende ruimte voor lokale beleidsdifferentie. Er is bij beide samenwerkingen sprake van een beweging naar beleidssynchroniteit bij het beleid van de inkoop en daarmee bijvoorbeeld de sturingsmogelijkheden in de relatie tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders te optimaliseren en de administratieve lasten voor de jeugdhulpaanbieders te stroomlijnen en, zo veel als mogelijk is, beperkt te houden. Als bij een eventuele overstap rekening wordt gehouden met streven naar beleidssynchroniteit met regionaal inkoop beleid Holland Rijnland en sub regionaal inkoopbeleid Leidse regio, is een inhoudelijke vergelijking van de onderdelen van dit beleid gewenst. Bij het omklappen jeugdhulp gaat het grofweg om de volgende onderdelen weging beleid.

Beleid inkoop specialistische jeugdhulp Haaglanden/Voorschoten versus Holland Rijnland/Leidse regio

De gemeente Voorschoten heeft in 2018 de regionale inkoopstrategie jeugdhulp Haaglanden 2020-2024 vastgesteld, waarin de uitgangspunten voor de inkoop van specialistische jeugdhulp in een resultaatgericht jeugdhulpstelsel 2020-2024 zijn vastgelegd. De geformuleerde kaders van de inkoopstrategie zijn grofweg samengevat:

- Jeugdhulp wordt zo dicht mogelijk bij de leefwereld van het kind/gezin geboden;
- Jeugdhulp is in individuele situaties gericht op realisering van de kinderrechten zoals opgenomen in het Internationaal Verdrag over de Rechten van het Kind en verankerd in de Jeugdwet (bijvoorbeeld participatie, school, veilig opgroeien in een gezin) als maatschappelijk resultaat;
- Het jeugdhulpstelsel is resultaatgericht ingericht en kent een bijbehorende resultaatbekostiging;
- Het jeugdhulpstelsel is een lerend systeem waarin sprake is van een doorlopend proces van ophalen van ervaringen van gebruikers en deze gebruiken als input voor verbeteringen;
- De jeugdhulpaanbieder heeft de plicht om maatwerk boven standaardaanbod te leveren en is verantwoordelijk voor het behalen van duurzame resultaten;
- Eenduidige processen op regioniveau bij hulpvraagverduidelijking, verwijzingssystematiek en het meten van resultaten.

Op basis van dit inkoopkader zijn de inkoopdocumenten uitgewerkt. De gemeenten hebben de rechtszaak, die was gericht tegen de tarieven, die een aantal jeugdhulpaanbieders tegen de inkoop 2020-2024 hadden aangespannen, verloren. Voor 2020 zijn overgangscontracten afgesloten, waarmee zorg continuïteit is gerealiseerd. Daarnaast is een traject in overleg met jeugdhulpaanbieders over de tarieven gevolgd dat heeft geleid tot aanpassing van een beperkt aantal tarieven. Per januari 2021 worden resultaat- (met een looptijd van 2 jaar) en ontwikkelovereenkomsten (met een looptijd van 1 jaar) afgesloten, die beiden kunnen worden verlengd. In de ontwikkelovereenkomsten kunnen aanvullend eisen worden

opgenomen, bijvoorbeeld afspraken over werkprocessen met het lokale jeugdteam. Er is sprake van een inspanningsgerichte bekostiging (ook wel pxq) (en nog niet op basis van een budgetplafond per client). De komende periode wordt, op basis van thema's, in overleg met jeugdhulpaanbieders verder gebouwd aan de doorontwikkeling van een resultaatgericht jeugdhulpstelsel. Ook wordt in samenwerking met jeugdhulpaanbieders gewerkt aan een aanpak van wachttijden via een pilot.

Voor wat betreft de inkoop wordt met ingang van 2021 gewerkt met een maximale bestedingsruimte per aanbieder. Daarnaast wordt steviger gestuurd op efficiënte trajecten via invoering van de zogenaamde q-analyse op basis van een richtinggevend normenkader (dat is een analyse of de tijdsduur/intensiteit van trajecten binnen gestelde normen vallen). Via intensivering van contractmanagement en toepassing van het principe 'licht toe en leg uit', moet dit er toe leiden dat jeugdhulptrajecten, zo veel als mogelijk is, binnen reguliere normen vallen (en daarmee bijvoorbeeld excessief lange trajecten worden tegengegaan). Er wordt niet gewerkt met budgetplafonds per aanbieder of clientstops.

Voor de periode 2021 en verder gebruikt de regio de 'Open House' methode van inkopen voor de inkoop van specialistische jeugdhulp, dat een meer flexibel contractmodel is dan de tot nu toe gehanteerde methode Zeeuws model. Het betekent dat iedere aanbieder die aan de gestelde voorwaarden voldoet, kan toetreden en ook dat er tussentijds de mogelijkheid is tot toetreden van nieuwe aanbieders. Daarnaast is, in onderling overleg, tussentijds aanpassing van de inhoud van contracten mogelijk. In het kader van contractmanagement worden er periodiek contractmanagement gesprekken gevoerd door de inkooporganisatie in samenwerking met de betrokken gemeenten. Er zijn geen financiële vereveningsafspraken.

De afgelopen periode hebben de gemeenten van de Leidse regio de notities 'visie samen sterk voor de toekomst van de jeugdhulp' (2019) (bijlage 2), de opdracht aan de gemeentelijke toegang van 2021 (2019) (bijlage 3) en het programmaplan zorgaanbod jeugdhulp Leidse regio vanaf 2021 (2020) (bijlage 4) vastgesteld. Daarnaast is een regionaal inkoopplan jeugdhulp Duin&Bollenstreek gemeenten, Leidse regio gemeenten en (op onderdelen) Rijnstreek gemeenten vastgesteld (2020) in samenwerking met de TWO (bijlage 5).

De opvolger van het regionale beleidsplan 'Hart voor Jeugd' is de sub regionale visie op jeugdhulp van de Leidse regio uit 2019 'visie samen sterk voor de toekomst van jeugdhulp'. Hierin hebben de gemeenten van de Leidse regio hun visie op de doorontwikkeling van jeugdhulp vastgelegd, na consultatie van jeugdhulpaanbieders en de adviesraden sociaal domein. Samenvattend zijn de drie belangrijke pijlers van deze visie:

- kind en gezin centraal
- normaliseren
- hulp dichtbij, vroeg signalering en preventie.

Het college van Voorschoten heeft in oktober 2019 al vastgesteld deze visie te onderschrijven en de raad hierover geïnformeerd met informatiebrief nr. 64 over de visie jeugdhulp Leidse regio van 22 oktober 2019.

Het document opdracht aan de gemeentelijke toegang van 2021 van de Leidse regio is op hoofdlijnen vergelijkbaar met het lokaal actieplan jeugd 2019-2021 Voorschoten in die zin dat wordt aangegeven hoe de gemeenten van de Leidse regio sub regionaal willen sturen op jeugdhulp via de inrichting van de gemeentelijke toegang en in samenwerking met lokale partners. Eerder in deze analyse is vastgesteld dat de inhoud van de sturingsmaatregelen vrijwel overeenkomen maar dat het anders wordt georganiseerd.

Op basis van de visie is ook het document 'samen sterk voor de toekomst van jeugd(hulp)' ofwel het programmaplan zorgaanbod Leidse regio vanaf 2021 vastgesteld in 2020, waarin de kaders voor de inkoop zijn vastgesteld:

- Aansluiten bij rode draden van de visie op jeugdhulp
 - o Kind en gezin centraal
 - o Normaliseren
 - o Hulp dichtbij, vroeg signalering en preventie
- Zo integraal mogelijk
- Meer grip vanuit de gemeentelijke toegang
- Gedifferentieerde inkoop (segmenten)
- Inkoop is een meerjarig ontwikkeltraject
- Sub regionaal waar dat kan, regionaal waar dat moet
- Keuzevrijheid voor kind en gezin met aandacht voor een overzichtelijk zorglandschap
- Zakelijke partnerschap met jeugdhulpinstellingen met eigen rollen en verantwoordelijkheden
- Richtlijnen ontwikkelen voor passende jeugdhulp naar aanleiding van kamerbrief 'naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering' (november 2019) en het wetsvoorstel tot aanpassing van de Jeugdwet het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen (medio 2020)
- Administratieve lasten voor jeugdhulpaanbieders, zo veel als mogelijk is, beperken
- Transformatie faciliteren
- Clientparticipatie versterken
- Continuïteit van zorg borgen
- Sturen op maatschappelijke resultaten

In het regionaal inkoopplan zijn deze kaders vervolgens verder uitgewerkt. In dit plan wordt vastgesteld dat wordt gestreefd naar meerjarige contracten, aansluiting bij landelijke ontwikkelingen, gezamenlijke aanpak van wachttijden in overleg met jeugdhulpaanbieders, doorontwikkeling in overleg met cliënten, jeugdhulpaanbieders, verwijzers, gecertificeerde instellingen en onderwijs.

Er wordt ingekocht in segmenten, die vergelijkbaar zijn met de inkoop in percelen die in de regio Haaglanden worden gebruikt. De segmenten zijn: behandeling met verblijf, wonen, dagbehandeling en dagbesteding, ambulante hulp, onderwijs, crisis en veiligheid.

Een perceel onderwijs kent de jeugdhulpregio Haaglanden/Voorschoten niet. Er zijn verschillende samenwerkingsverbanden passend onderwijs in deze regio en de gemeenten moeten zelf en/of sub regionaal met onderwijs en samenwerkingsverbanden passend onderwijs afspraken maken over de inzet van jeugdhulp bij het onderwijs. (Dit richt zich op de doelgroep 4-18-jarigen op het speciaal onderwijs, regulier onderwijs en MBO die behoefte hebben aan ondersteuning vanuit de Jeugdwet (zoals genoemd in artikel 2.1.)) Het is voor Voorschoten bij een overstap door een gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs eenvoudiger verbindingen te leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs. Dit omdat Voorschoten in hetzelfde samenwerkingsverband passend onderwijs participeert als de gemeenten van de Leidse regio. Dit is een van de actiepunten uit het lokaal actieplan jeugd Voorschoten 2019-2021.

Via het perceel crisis wordt een crisisdienst en crisiszorg jeugd ingekocht. De crisisdienst is georganiseerd op niveau Hollands Midden (Holland Rijnland en Midden Holland). Met de inwerkingtreding van de Wet verplichte ggz en de Wet zorg en dwang per 1 januari 2020 is het zorglandschap veranderd. Er ligt een voorstel voor doorontwikkeling van het zorg en veiligheidshuis binnen de RDOG HM. Onderdeel hiervan is het oprichten van een integrale 24 uren bereikbare crisisinterventiedienst. Het is voor Voorschoten raadzaam aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige

regionale crisisinfrastructuur voor volwassenen en jeugdigen en eenduidigheid te bieden voor cliënten, verwijzers en aanbieders.

De gemeenten van de jeugdhulpregio Holland Rijnland/Leidse regio werken voor wat betreft de manier van inkopen van specialistische jeugdhulp volgens de Open House methode en bestuurlijk aanbesteden. Deze methode wordt ook gekenmerkt als een flexibel contractmodel. Dit betekent dat iedere aanbieder die aan de gestelde voorwaarden voldoet, kan toetreden, er tussentijds (1x per half jaar) de mogelijkheid is tot toetreden van nieuwe aanbieders is. Daarnaast is, in onderling overleg, tussentijds aanpassing van de inhoud van contracten mogelijk. Er wordt gewerkt met resultaat- en ontwikkelovereenkomsten. Binnen inkooptrajecten worden gebruikelijke marktconsultaties gehouden. Er wordt in het kader van contractmanagement door de inkooporganisatie en gemeenten ook periodiek overlegd met jeugdhulpaanbieders. De bekostigingsmethodiek is inspanningsgericht (prijs x hoeveelheid), waarbij een onderscheid tussen opleidingsniveaus wordt gemaakt. Gezien de fase van het inkoopproces per 2022 worden de bekostigingsmethodiek per segment nog overwogen. Dat gebeurt in een nog op te stellen inkoopstrategie.

De jeugdhulpregio Holland Rijnland werkt al enige tijd met budgetplafonds per aanbieders. Hierdoor is het soms aan de orde dat, tegen het einde van het kalenderjaar, organisaties tijdelijk geen cliënten meer in behandeling kunnen nemen en moeten verwijzen naar andere jeugdhulpaanbieders, die hun budgetplafond nog niet hebben bereikt. Gezien de kostenstijgingen van de afgelopen periode en prognoses werken de betrokken gemeenten sinds medio 2020 ook met clientstops en een zogenaamde 'nee, tenzij regeling', die door de lokale jeugd en gezinsteams wordt uitgevoerd. Hiermee kan voor acute gevallen (ernstige veiligheidsissues, dreigende uithuisplaatsing of dreigende crisis), na akkoord van de gemeente, zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken ook van toepassing; voor 2021 profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1).

Naast samenwerking op de inkoop werkt de regio Holland Rijnland/Leidse regio ook (sub) regionaal samen voor wat betreft het regisseren van (sub)regionale maatregelen (als bijvoorbeeld gezamenlijke lobby richting Rijk en andere partijen en verbeteren van rechtmatigheid van contractering), overleg met jeugdhulpaanbieders via ontwikkeltafels om ideeën op te halen, samen uit te werken en te implementeren en het uitwisselen van lokale ervaringen met preventie, doorstroming en begrenzing. De aanpak is vergelijkbaar en vormt geen belemmering bij een overstap. In beide jeugdhulpregio's en bij alle betrokken gemeenten bestaat een groot urgentiebesef en noodzaak tot het realiseren van een toekomstbestendig en betaalbaar jeugdhulpstelsel.

Conclusie

Bij de vastgestelde kaders van de inkoop uit het programmaplan zorgaanbod jeugdhulp Leidse regio kan Voorschoten aansluiten, omdat ze overeenkomen met de huidige situatie.

Het is voor Voorschoten bij een overstap door een gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs eenvoudiger verbindingen te leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs.

Het is voor Voorschoten bij een overstap mogelijk aan te sluiten bij het op termijn realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur voor volwassenen en jeugdigen en daarmee ook eenduidigheid te bieden voor cliënten, verwijzers en aanbieders.

Beide regio's hanteren flexibele contracteermethoden, voeren vergelijkbaar contractmanagement en gebruiken van een maximale bestedingsruimte of een

budgetplafonds per aanbieder en een inspanningsgerichte bekostigingsmethodiek (pxq). Een maximale bestedingsruimte (Haaglanden) is niet hetzelfde als een budgetplafond (Holland Rijnland); bij een budgetplafond wordt een overschrijding van het budget niet vergoed, bij een maximale bestedingsruimte is overschrijding het moment om dit te bespreken en verder afspraken te maken. Bij de gebruikte bekostigingsmethodiek door de regio Holland Rijnland/Leidse regio (pxq) wordt per product aanvullend een onderscheid tussen opleidingsniveaus wordt gemaakt. Gezien de fase van het inkoopproces per 2022 voor de Holland Rijnland/Leidse regio worden de bekostigingsmethodieken per segment nog overwogen, alternatieven zijn bijvoorbeeld een populatiegerichte bekostiging. Differentiatie in bekostigingsmethodieken, hoeft geen belemmering te zijn voor een overstap. Beide regio's (gaan) gebruiken een maximale bestedingsruimte per aanbieder of een budgetplafond per aanbieder om financieel sturing te geven. Verschillen in financiële sturing zijn dat de regio Haaglanden via invoering van een Q analyse meer gaat sturen of trajecten binnen richtinggevend gestelde normen vallen. Via contractmanagement wordt het principe 'pas toe of leg uit' toegepast en kan via een escalatiemodel, in het uiterste geval, een contract worden ontbonden. De regio Holland Rijnland/Leidse regio gebruikt budgetplafonds waarin zorg geleverd boven het budget niet wordt vergoed en gebruikt clientstops. Door toepassing van een 'nee tenzij' regeling voor een acute zorgvraag van jeugdigen kan, met akkoord van de betreffende gemeente (via het lokale Jeugd en Gezinsteam), zorg wordt ingezet en bekostigd boven het budgetplafond van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken van toepassing; voor 2021 profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1). Dit betekent dat de regio Holland Rijnland/Leidse regio financieel strenger stuurt en dat is op zich een kans voor Voorschoten gezien de kostenontwikkelingen, maar het vraagt wel (extra) inzet van de jeugdconsulenten omdat zij deze casuïstiek moeten beoordelen.

Beleid transformatie jeugdhulp Haaglanden/Voorschoten versus Holland Rijnland/Leidse regio

Vanuit het Rijk zijn voor de periode 2019-2021 op regionaal niveau middelen beschikbaar gesteld om transformatie van jeugdhulp verder vorm te geven en effectieve en efficiënte zorg te realiseren. De inhoud van de regionale transformatieplannen moet minimaal op één van de zes landelijke actielijnen zijn gericht:

1. Beter toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
3. Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
4. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
6. Investeren in vakmanschap.

De jeugdhulpregio Haaglanden heeft er voor gekozen met het Transformatieplan Jeugdhulp Haaglanden 2019-2021 regionaal extra te investeren op de actielijnen 2 meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien, actielijn 5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt en 6. Investeren in vakmanschap. Dit omdat deze actielijnen aansluiten bij gewenst en/of ingezet (regionaal) beleid:

- Via het versterkt inzetten op het project 'jeugdhulp in gezinsvormen' wordt er naar gestreefd om jeugdigen, zoveel als mogelijk is, in een thuissituatie op te kunnen laten groeien. Dit sluit aan bij actielijn 2.
- Via investeren in uitrol van het regionaal programma beter samenspel lokaal, wordt er naar gestreefd regievoering van het lokale (jeugd) team te versterken bij jeugdbeschermingsmaatregelen en daarnaast veiligheidsexpertise lokaal beschikbaar te stellen via de lokale (jeugd)teams om op- en afschalen te verbeteren. Dit sluit aan bij actielijn 5.

- Via investeren in vakmanschap van professionals via trainingen en deskundigheidsbevordering wordt naar verdere verbetering van een adequate zorgbehoeftebepaling gestreefd, zodat jeugdigen direct de zorg ontvangen die zij nodig hebben. Dit sluit aan bij actielijn 6.

De jeugdhulpregio Holland Rijnland heeft er voor gekozen met het Transformatieplan Jeugdhulp Holland Rijnland 2018-2020 regionaal extra te investeren op alle actielijnen. Dit ook omdat deze actielijnen aansluiten bij gewenst en/of ingezet (regionaal) beleid:

- Positieve toekomst door passend onderwijs en jeugdhulp: projecten waarin samenwerking tussen organisaties er voor zorgen dat kinderen die door omstandigheden geen onderwijs konden volgen, nu toch onderwijs krijgen en zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen. Daarnaast vroeg signalering in het basisonderwijs en individueel maatwerk. Dit sluit aan bij actielijnen 1,3,4 en 5.
- Expertise veiligheid binnen lokale teams: pilots waarin kennis en expertise van veiligheidspartners eerder verbonden worden aan lokale teams, waardoor onveilige situaties worden voorkomen of eerder en effectiever aangepakt. Dit sluit aan bij actielijn 5.
- Versterken van de toegang jeugdhulp vanuit huisartsen: voorstel om pilots op te starten met een praktijkondersteuner huisarts jeugd om te zorgen dat jeugdigen met psychosociale klachten minder snel doorverwezen worden naar specialistische jeugdhulp en sneller geholpen worden. Dit sluit aan bij actielijn 1,4 en 5.
- Transformatie verblijfszorg: om de in- door- en uitstroom van 24-uurszorg te optimaliseren moet er een grotere verscheidenheid komen aan woonvoorzieningen voor jeugdigen voor tijdens en na een specialistische/klinische 24-uursbehandelsetting. Dit sluit aan bij actielijn 2.
- Aansluiten op de digitale wereld: intentie om EHealth toepassingen te ontwikkelen om zelfstandigheid, gezondheid en jeugdhulp te ondersteunen of verbeteren. Dit sluit aan bij actielijn 1,2, 3 en 6.

Conclusie

Samenvattend wordt geconcludeerd dat de insteek van verder richting geven aan transformatie op hoofdlijnen vergelijkbaar is; investeren in verbetering expertise veiligheid binnen de lokale teams, transformatie van vormen verblijfszorg en investeren in vakmanschap pakken beide regio's op. Voorschoten is zelfstandig een pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin gestart medio 2019 en heeft ervaringen gedeeld met andere gemeenten en blijft hier natuurlijk toe bereid. Bij projecten gericht op een betere verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs is het een kans voor Voorschoten om samen met andere gemeenten op te trekken.

Beleid inkoop Jeugdbescherming en Jeugdreclassering Haaglanden/Voorschoten versus Holland Rijnland/Leidse regio

Voor wat betreft de transformatie van de jeugdbescherming en jeugdreclassering hebben de gemeente van de jeugdhulpregio Haaglanden in 2017 een regionale visie 'beter samenspel voor veilig opgroeien' ontwikkeld die door alle colleges, ook het college Voorschoten is vastgesteld. In deze visie is uiteengezet hoe de gemeenten de ketensamenwerking op het gebied van veiligheid voor jeugdigen tussen de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de lokale jeugdteams verder willen verbeteren. Daarmee wordt de (jeugd)hulp aan ouders en kinderen verbeterd: passende, samenhangende en continuïteit van hulp aan ouders, kinderen en gezinnen. Ook het transformatiedoel 'werken volgens 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' wordt hiermee verder in praktijk gebracht.

De twee belangrijkste veranderingen zijn: de actieve rol in de regie voor de lokale (jeugd) teams ook als de jeugdige een maatregel heeft (gericht op versterken ketensamenwerking) en de inzet van expertise van GI's in de lokale teams (via detachering) voordat een jeugdige een maatregel heeft (gericht op voorkomen). Ter uitwerking is dit onder andere verwerkt in de verwervingsprocedure die heeft geleid

tot nieuwe contracten met de GI's per 1 januari 2020. Via het regionaal programma beter samenspel wordt de werkwijze verder lokaal uitgerold vanaf 2020. Dit gebeurt ook voor Voorschoten.

De gemeenten in de jeugdhulpregio Holland Rijnland hebben in 2020 een soortgelijk traject opgestart voor het verder versterken van veiligheid binnen de lokale jeugdteams en het verbeteren van de ketensamenwerking. Inhoudelijk is dit ook opgenomen in het regionaal inkoopplan jeugdhulp. Kortom, zij sluiten inhoudelijk gezien bij de ontwikkeling aan die al in de jeugdhulpregio Haaglanden is ingezet en wordt uitgerold, maar zijn alleen in het proces nog minder ver. Er wordt naar gestreefd dit in de contracten per 2022 vast te leggen. Dit betekent dat een soortgelijke werkwijze dan ook lokaal kan worden geïmplementeerd.

Conclusie

Voor wat betreft het versterken van veiligheid binnen het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking is inhoudelijk overeenstemming tussen de regio's maar is het proces minder ver in de Holland Rijnland/Leidse regio. Dit hoeft geen belemmering te zijn bij een overstap. Voorschoten is juist bereid opgedane ervaringen te delen met andere gemeenten.

Daarnaast moet naar aanleiding van de kamerbrief 'naar een andere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering', de beoogde wijziging van de Jeugdwet en het vervolgtraject over de (boven regionale) verbeterplannen Gecertificeerde Instellingen rekening worden gehouden met de door het Rijk gewenste vermindering van de caseload en de beoogde ontwikkeling van reële en ook (boven regionaal) afgestemde tarieven.

Samenvattende conclusie

Samenvattend wordt op basis van deze vergelijking van de inkoop specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en transformatiedoelen, geconcludeerd dat de inhoud aansluit bij het huidige beleid van de inkoop en transformatie doelen van de gemeente Voorschoten en er daarom geen belemmeringen zijn voor een overstap. Pluspunten bij een overstap voor de inkoop en afstemming van beleid zijn juist;

- Meer potentie voor sub regionaal sturingskracht en stroomlijnen van de kostenontwikkeling jeugdhulp richting jeugdhulpaanbieders, verwijzers en lokale partners;
- Eenvoudiger verbindingen te leggen tussen aansluiting jeugdhulp en onderwijs door de gezamenlijke inkoop van het segment onderwijs en gezamenlijk optrekken met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- Mogelijkheid om op termijn aan te sluiten bij het realiseren van een eenduidige regionale crisisinfrastructuur en een integrale crisisdienst voor volwassenen en jeugdigen georganiseerd op het niveau van Hollands Midden en eenduidigheid te bieden voor cliënten en aanbieders;
- Mogelijkheid tot financieel strenger sturen door, naast het gebruik van budgetplafonds, ook clientstops toe te passen. Door toepassing van een 'nee tenzij' regeling voor acute zorgvraag van jeugdigen, kan, met akkoord van de betreffende gemeente (via de jeugdconsulenten), zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken mogelijk nog van toepassing (voor 2021 profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1)). Het vraagt wel inzet van de jeugdconsulenten omdat zij de casuïstiek moeten beoordelen;
- Op het gebied van transformatie en stroomlijnen van de kostenontwikkeling de mogelijkheid om ook bij projecten gericht op een betere verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs met andere gemeenten op te trekken. Voorschoten is

zelfstandig een pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin gestart medio 2019 en heeft ervaringen gedeeld en blijft hiertoe natuurlijk bereid.

- Voor wat betreft het versterken van veiligheid binnen het lokale team en verbeteren van de ketensamenwerking en stroomlijnen van de kostenontwikkeling is en blijft Voorschoten ook bereid de ervaringen met andere gemeenten te delen.